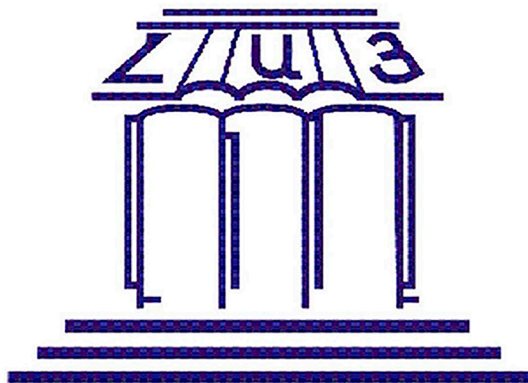

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
նշ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

1162

44-8

4-21

2010

407
զԲ-20

ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ա. ՏԱՐԻ

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՅՔ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ-ՀԱՅՆԵՐԷՆ ԲԱՌԱՑՈՒՑԱԿՈՎ

ՅՕՐԻՆԵՑ

Գ. ԳԵՈՐԳ Գ. ՓԱՆՉԿԵԱՆ

ՄԻԻԹ. ՈՒԽՏԷՆ

12002

Վ. Բ. Ն. Ն. Ա.

ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՏԳԱՐԱՆ
1921

2010

44-8
ժ-21
400

85-ՓԱ ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ա. Տ Ա Ր Ի

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՌԱՅՈՒՅԱԿՈՎ

(15058)

ՅՕՐԻՆԵՅ
Հ. ԳԵՈՐԳ Վ. ՓԱՆԶԻԿԵԱՆ
ՄԻԹ. ՈՒԽԵՆ

7073

Վ Ի Ն Ն Ն Ա

ՄԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

1921

100
1967

ՅԱՌԱՋԱՐԱՆ

Տարակոյս չկայ թէ դպրոցական հրապարակին վրայ չեն պակսիր գաղղիներէնէ հայերէն եւ փոխադարձաբար հայերէնէ գաղղիներէն թարգմանութեան առաջնորդող — իւր ժամանակին յարմար — մին քան զմիւսն օգտակար դասագրքեր: Հանդերձ այսու փափագեցանք օգտուիլ մեր այլեւայլ վարժարանաց մէջ բազմամեայ ուսուցչութեան առթիւ ստացած փորձառութիւններէն եւ նոր ժամանակներուս մէջ ամենակատարեալ մեթոտով պատրաստուած եւրոպական դասագրքերէն: Կը յուսանք այսու օժտել հայ մանկտին նոր գրքով մը, եւ ամենադիւրին կերպով ընտելացնել զինքը գաղղիներէն լեզուի թարգմանութեան, նպաստել քերականական կանոններու ծանօթութեան եւ ստարել բառամթերքի գիտութեան, բայց մանաւանդ դիւրացնել գաղղիներէն խօսելու վարժութիւնը, եթէ թերաւնացի հրահանգ անուան ներքեւ դրուած օրինակներուն ուշի ուշով հետեւի՝ զանոնք իւրացնելու չափ:

Կը խնդրուի յարգոյ Ուսուցիչ եւ Ուսուցչուհիներէն առանձին խնամքի առարկայ դարձնել տոյն այս քերանացի հրահանգները եւ իրենց կողմանէ եւս կազմել նորանոր նախադասութիւններ նոյն բառերով բայց տարբեր ձեւերու տակ, առաւել հրահանգելու համար՝ հայ աշակերտութիւնը: Ուսուցիչը կամ Ուսուցչուհին իսկ ներքին գոհունակութիւն մը պիտի զգայ, տես-

32981-4.7.

16241-58

ներով իւր աննկուն ջանքերուն եւ անխոնջ քրտանց պսակումը՝ իւր աշակերտաց հսկայաքայլ յառաջադիմութիւնը, որ է մեր մի միայն կէտ նպատակին:

Առաջիկայ գիրքս երեք մասերու բաժնած ենք: Ա. մասին մէջ դրած ենք նախ ճոխ բառամթերք մը, երկրորդ՝ Թարգմանութեան հրահանգներ առանց քերականական կանոններու, անճական փորձով գիտնալով թէ՛ սկսնակ դեռատի աշակերտաց նախ աւելի ականջն ու բերանը վարժեցնելու, պատրաստելու է քան թէ միտքը: Արդէն այնքան հրահանգներ լաւ Թարգմանելէն եւ սերտելէն վերջը՝ կանոնը կը դիւրանայ ինքնին: Եւ երրորդ՝ 22^{րդ} թուէն սկսեալ՝ «քերանացի հրահանգ», անուան տակ գործնական օրինակներ, որ ըլլոր հրահանգներու ուղեւծուծն կրնայ համարուիլ: Բ. մասին մէջ խօսած ենք աշակերտութեան ըմբռնողութեան մակարդակին համեմատ՝ հարցումով եւ պատասխանով քերականական կանոններու վրայ, շատ պարզ եւ շատ համառօտ, յարմար հրահանգներով. նմանապէս խօսակցութեան մէջ ամէնէն աւելի գործածական քանի մը անկանոն կամ զարտուղի բայեր եւ ածականներ, ջանալով աւելի ամբացընել դիպող հրահանգներով: Քերականական կանոններու վրայ պիտի ծանրանանք Բ. եւ Գ. տարիներու մէջ, որ հետզհետէ լոյս պիտի տեսնեն մօտ ատենէն: Իսկ Գ. մասին մէջ դրած ենք սիրուն, գողտրիկ, մանկական զուարճալիք, հանելուկ եւ ոտանաւորներ գոց ընելու համար:

Վիեննա, 3 Ապրիլի 1921:

Հ. Գ. Փ.

ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՐԻ

Ա. ՄԱՍՆ

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Voici ահաւասիկ	le banc նստարան
voilà ահաւանիկ	le plafond առաստաղ
la table սեղան	le mur պատ
le papier թուղթ	le jardin պարտէզ
le livre գիրք	le crayon մատիտ
le cahier տետրակ	[տակ le canif զմելին
le tableau noir գրատախտակ	premier առաջին
le thème շարադրութիւն	second երկրորդ

Thème 1.

Voici le livre. — Voici le canif. — Voilà le mur. — Voici le banc. — Voilà le tableau noir. — Voici le papier. — Voici le cahier. — Voilà le jardin. — Voici le crayon. — Voilà le canif. — Voilà la table.

Երկրորդ 2.

Ահաւասիկ նստարանը: — Ահաւանիկ պարտէզը: — Ահաւանիկ գրատախտակը: — Ահաւասիկ զմելինը: —

Ահաւասիկ մատիտը: — Ահաւասիկ գիրքը: — Ահա-
ւանիկ առաստաղը: — Ահաւասիկ տետրակը: — Ահա-
ւասիկ սեղանը: — Ահաւանիկ պատը: — Ահաւասիկ
թուղթը:

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Le tableau պատկեր, նկար	joli սիրուն
glacé փայլուն	propre մաքուր
bon բարի, աղէկ	sale աղտոտ
grand մեծ	large լայն
petit պզտիկ	beau գեղեցիկ
haut բարձր	et եւ
troisième երրորդ	quatrième չորրորդ

Thème 3.

Voici le bon livre. — Voilà le joli tableau.
— Voici le grand tableau noir. — Voici le mur
large. — Voici le petit cahier. — Voilà le grand
banc. — Voici le petit crayon. — Voilà le haut
plafond. — Voici le beau crayon. — Voilà le
cahier propre et le livre sale. — Voici le joli
canif. — Voilà le mur large.

Հրահանգ 4.

Ահաւանիկ բարձր առաստաղը: — Ահաւանիկ սի-
րուն գրատախտակը: — Ահաւասիկ աղտոտ² գիրքը¹ եւ
մաքուր² տետրակը¹: — Ահաւասիկ պզտիկ զմեւները: —
Ահաւասիկ փայլուն² թուղթը¹: — Ահաւասիկ լայն¹
պատը²: — Ահաւանիկ բարի գիրքը: — Ահաւասիկ

պզտիկ նկարը: — Ահաւասիկ գեղեցիկ մատիտը: —
Ահաւասիկ մաքուր² զմեւները¹: — Ահաւասիկ պզտիկ
նստարանը: — Ահաւասիկ բարձր պատը: — Ահաւանիկ
սիրուն մատիտը: — Ահաւասիկ մեծ նկարը:

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Le devoir շարադրութիւն	sage խելօք
le casier դարան	facile դիւրին
le panier սակառ	difficile դժուար
le garçon մանչ	plein լեցուն
ce այս	appliqué փութաջան
est է	tranchant սուր, հատու
cinquième հինգերորդ	sixième վեցերորդ

Thème 5.

Ce devoir est difficile. — Ce canif est tran-
chant. — Ce casier est propre. — Ce garçon
est sale. — Ce livre est beau. — Ce jardin est
large. — Ce tableau noir est grand. — Ce papier
est glacé. — Ce crayon est petit. — Ce casier
est large.

Հրահանգ 6.

Այս շարադրութիւնը դիւրին է: — Այս մանչը
խելօք է: — Այս սակառը լեցուն է: — Այս գրա-
տախտակը լայն է: — Այս զմեւները սուր է: — Այս
մանչը փութաջան է: — Այս դարանը պզտիկ է: —
Այս պարտէզը մեծ է: — Այս առաստաղը բարձր է:
— Այս նստարանը բարձր է:

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Le maître վարժապետ	sévère խիստ
la maîtresse վարժուհի	faible տկար
la classe դասարան	malade հիւանդ
l'éponge, f. սպունգ	sur վրայ
la chaise աթոռ	dans մէջ, pour համար
l'élève, m. աշակերտ	l'élève, f. աշակերտուհի
la craie կաւիճ	

Thème 7.

Voici le maître. — Voilà la maîtresse. — Voici l'élève. — Voici la chaise. — Voici la craie. — La craie est sur la table. — Voilà l'éponge. — L'éponge est sur le banc. — Le maître est dans la classe. — La maîtresse est sur la chaise. — Le maître est sévère. — La maîtresse est sévère. — Le banc est dans la classe.

Հրահանգ 8.

Վարժապետը դասարանի մէջ է: — Աշակերտուհին աթոռի վրայ է: — Աշակերտը նստարանի վրայ է: — Դրատախտակը լայն է: — Վարժապետը բարի է: — Դասարանը մաքուր է: — Դրատախտակը աղտոտ է: — Կաւիճն աշակերտին համար է: — Աթոռը վարժուհւոյն համար է: — Սպունգը սեղանին վրայ է: — Ահաւասիկ վարժապետն ու վարժուհին:

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

La règle կանոն	l'encrier, m. կաղամար
le sac d'école պայուսակ	commode յարմար
le pupitre ծռասեղան	mais բայց
la boîte տուփ	qui? ո՞վ, զո՞վ
la plume գրիչ	où? ո՞ւր

Thème 9.

Où est la règle? — La règle est dans le pupitre. — Où est la boîte? — La boîte est sur la table. — Où est le sac d'école? — Le sac d'école est dans la classe. — La craie est sur le pupitre, mais l'éponge est dans le pupitre. — Pour qui est la chaise? — La chaise est pour la maîtresse. — Pour qui est le banc? — Le banc est pour l'élève. — Où est l'encrier? — L'encrier est sur le pupitre.

Հրահանգ 10.

Ո՞ւր է աշակերտը: — Աշակերտը դասարանն է: — Ո՞ւր է վարժապետը: — Վարժապետը աթոռին վրայ է: — Որո՞ն համար է աթոռը: — Աթոռը վարժապետին համար է: — Ո՞վ է խիստ: — Վարժուհին խիստ է: — Ո՞վ տկար է: — Աշակերտուհին տկար է: — Ո՞ւր է ծռասեղանը: — Ծռասեղանը դասարանին մէջ է: — Նստարանը յարմար է: — Ո՞ւր է դրատախտակը: — Որո՞ն համար է պայուսակը: — Ո՞ւր է տուփը: — Ո՞վ է հիւանդ:

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

La récapitulation .բա- le papier brouillard
լուածք ծծուն թուղթ
sont են sous տակ

Thème 11.

Voilà le banc, le pupitre et le tableau noir.
— Voici le crayon, le papier brouillard, le cahier et le livre. — Voilà le plafond, le jardin et le mur. — Voici le canif, le tableau, le casier, le papier et le sac d'école. — Voici la chaise, le banc, le pupitre et la règle. — Voici l'encrier, la plume, le crayon et le plumier. — La plume, le crayon, le canif, le papier et le livre sont dans le casier. — Le tableau propre et le banc sale sont dans la classe. — Où est le papier brouillard? — Voici le papier brouillard. — Où sont le maître, la maîtresse et l'élève? — Qui est sous le banc? — L'élève est sous le banc.

Հրահանգ 12.

Բարի մանջը դասարանին մէջ է: — Սակառը սեղանին վրայ է: — Սիրուն մատիտն ու սուր զմեղները գրչատուփին մէջ են: — Ահաւասիկ պարտէզն ու պատը: — Ահաւասիկ գեղեցիկ նկարը, սիրուն պարտէզը, մաքուր գրատախտակն ու լայն սեղանը: — Շարադրուածիւնը դարանին մէջ է: — Որո՞նք համար են մատիտը, գրիչը, տետրակն ու գիրքը: — Ո՞վ խիստ է: — Ո՞վ տկար է: — Ո՞վ հիւանդ է: — Ո՞ր է աշակերտը: —

Որո՞նք համար է այս սիրուն գիրքը: — Սիրուն գիրքը խելոք աշակերտին համար է (pour l'élève sage): — Ո՞ր են նստարանը, ծռասեղանն ու գրատախտակը: — Ո՞ր է ծծուն թուղթը: — Ծծուն թուղթը տետրակին մէջ է. տետրակը գրքին տակն է:

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Les chambres սենեակները	les cahiers տետրակները
les livres գրքերը	les élèves աշակերտները
les plumes գրիչները	les garçons մանչերը
les canifs զմեղները	les filles աղջիկները
les chaises աթոռները	qu'est-ce que c'est? Ի՞նչ է սիկայ
les plumiers գրչատուփերը	c'est սիկայ է

Thème 13.

La plume est dans le plumier. — Les plumes et les crayons sont dans les plumiers. — Pour qui sont les livres et les cahiers? — Les livres et les cahiers sont pour les élèves. — Qu'est-ce que c'est? — C'est une chambre. — Où sont les élèves? — Les élèves sont sur les bancs. — Pour qui est la chaise? — La chaise est pour les élèves. — Où sont les encriers? — Les encriers sont sur les tables. — Où sont la maîtresse et les filles? — La maîtresse et les filles sont dans la classe. — Pour qui sont les papiers brouillards? — Les papiers brouillards sont pour les garçons et pour les filles.

Հրահանգ 14.

Ուր է գրիչը: — Գրիչը կաղամարին մէջ է: —
 Ասիկայ ի՞նչ է: — Ասիկայ կաղամար է: — Որո՞ն հա-
 մար է կաղամարը: — Կաղամարն աշակերտուհւոյն հա-
 մար է: — Որո՞ն համար է աթոռը: — Աթոռը վար-
 ժուհւոյն համար է: — Որո՞ն համար են նստարան-
 ները: — Նստարանները աշակերտներուն համար են: —
 Ի՞նչ է այս: — Ասիկայ կաւիճ է: — Կաւիճն որո՞ն
 համար է: — Կաւիճը վարժապետին եւ աշակերտներուն
 համար է: — Որո՞ն համար են սիրուն գրքերը: — Սի-
 րուն գրքերը խելօք աղջիկներուն համար են: — Ուր են
 ծծուն թուղթերը: — Ծծուն թուղթերը տետրակնե-
 րուն մէջ են: — Ի՞նչ է ասիկայ: — Ասիկայ սենեակ է:

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Le ciel երկինք	rouge կարմիր
le chapeau գլխարկ	blanc ճերմակ
le bouton կոճակ	noir սև
le poêle (բոս) վառարան	bleu կապոյտ
méchant չար	jaune դեղին
bas ցած	vert կանանչ
n'est pas չէ	oui այո
n'est-il pas? չէ՞	non ոչ
septième եօթներորդ	huitième ութերորդ

Thème 15.

Ce devoir n'est-il pas difficile? — Non, il
 est facile. — Ce garçon n'est pas méchant. —
 Ce tableau est-il petit? — Oui, il est petit. —

Ce chapeau n'est pas beau. — Ce panier est
 jaune. — Le chapeau est noir. — Le pupitre
 n'est-il pas propre? — Non, il est sale. — Le
 crayon est-il rouge? — Non, il est jaune. — Le
 bouton est vert. — Le poêle est-il petit? — Non,
 il est grand. — Le ciel est bleu.

Հրահանգ 16.

Այս կոճակը կարմիր չէ (n'est-il pas): — Ոչ,
 այս կոճակը կարմիր չէ. ասիկայ կանանչ է: — Այս
 կողովը ճերմակ է: — Այո, այս կողովը ճերմակ է: —
 Այս մանչը չար չէ: — Երկինքը սև է: — Ոչ, եր-
 կինքը կապոյտ է: — Այս գլխարկը սիրուն է: — Այս
 դարանը պզտիկ է: — Այս գլխարկը ճերմակ չէ: —
 Այս նկարը սիրուն է (est-il): — Այո, այս նկարը սի-
 րուն է: — Այս մանչը աղտոտ չէ: — Զմեւինը սուր
 չէ: — Այս առաստաղը (ce plafond est-il) բարձր է:
 — Ոչ, այս առաստաղը ցած է:

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Le père հայր	cette femme այս կինը
le frère եղբայր	paresseux ծոյլ
le parrain կնքահայր	maintenant հիմայ
le filleul սան	encore դեռ
le cousin հօրեղբորորդի	trop չափազանց
le neveu եղբորորդի	très շատ
le fils (ֆիլ) որդի	un peu քիչ մը
la fille աղջիկ	a-t-il? ուր. ունի՞
cet homme այս մարդը	a-t-elle? է. ունի՞
neuvième իններորդ	dixième տասներորդ

Thème 17.

Le cousin est-il encore paresseux? — Oui, mais le neveu est très appliqué. — Le parrain a-t-il un fils? — Non, il a une fille. — Le filleul est encore très petit. — Le garçon n'est pas paresseux, il est très appliqué et trop bon. — Ce garçon est trop bon, mais ce cousin n'est pas bon, il est un peu méchant. — Le canif n'est-il pas très tranchant? — Ce garçon a-t-il un bon parrain? — Oui, il a un très bon parrain. — Ce banc n'est-il pas trop haut? — Non, il n'est pas trop haut, il est un peu bas. — Cet homme est-il méchant? — Non, il est trop bon.

Հրահանգ 18.

Այս մարդը որդի մը ունի՞ (cet homme a-t-il): — Այո, անիկայ որդի մը ունի, բայց քիչ մը չար է: — Հայրը բարի է, բայց եղբայրը բարի չէ: — Այս շաքարուծինը շատ դժուար (est-il) է: — Ոչ, շատ դիւրին է: — Այս դարանը չափազանց մեծ չէ: — Հայրը աղջիկ մը ունի: — Ոչ, աղջիկ մը չունի, բայց որդի մը ունի: — Որդին փութաջան է: — Այո, շատ փութաջան է: — Այս նկարը շատ սիրուն չէ: — Այս սակառը մեծ չէ, անիկայ պզտիկ է: — Այս զինարկը չափազանց մեծ է: — Այս սակառը լեցուն չէ: — Վառարանը շատ պզտիկ է: — Սանը բարի կնքահայր մ'ունի՞ (a-t-il): — Այո, սանը շատ բարի կնքահայր մ'ունի: — Մանչը դեռ ծոյլ է: — Ոչ, հիմայ քիչ մը փութաջան է:

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Ար. Mon	Ի՞նչ. ma	իմ	le cheval	ձի
» ton	» ta	քու	un animal	անասուն մը
» son	» sa	իւր, անոր	le chat	կատու
» notre	» notre	մեր	l'âne	էշ
» votre	» votre	ձեր	l'ami	բարեկամ
» leur	» leur	իրենց,	le compagnon	ընկեր
		անոնց	l'oiseau	թռչուն
le prix	մրցանակ		quadrupède	չորբոսանի
l'enfant	սղայ		bipède	երկոտանի
qu'est-ce que?	ի՞նչ է		plus	աւելի
aussi	ալ, նաեւ		douzième	սասուերկուբեր-
onzième	սասնուեկերորդ			րորդ

Thème 19.

Le cheval est un animal quadrupède. — L'oiseau aussi est-il un animal quadrupède? — Non, l'oiseau est un animal bipède. — Mon chapeau est-il très joli? — Oui, votre chapeau est joli, mais son chapeau est plus joli. — Votre devoir est difficile, mais notre devoir est plus difficile. — Mon filleul est trop paresseux. — Ton compagnon est très appliqué et très bon. — Notre ami est très laborieux. — Cette femme a-t-elle un panier jaune? — Non, elle a un panier blanc. — Leur maître est-il très bon? — J'ai un oiseau, as-tu (ունի՞ս) aussi un oiseau? — Cette fille a-t-elle un prix? — Oui, elle a deux prix.

Հրահանգ 20.

Էջը չորքոտանի անասուն մըն է. կատուն ալ չորքոտանի է, բայց թռչունը երկոտանի է: — Կինը աղջիկ մ'ունի՞ (a-t-elle): — Այո, շատ սիրուն (belle) աղջիկ մ'ունի: — Սանը մրցանակ մ'ունի՞ (a-t-il): — Ոչ, անիկայ շատ ծոյլ է. ծոյլ տղան մրցանակ չ'ունենար (n'a pas de prix): — Այս աղջիկը պզտիկ թռչուն մ'ունի: — Բոլ ձիգ շատ ծոյլ է: — Կինը սիրուն կատու մ'ունի. բայց անոնց կատուն լաւելի սիրուն է: — Կատուն ի՞նչ է: — Կատուն չորքոտանի անասուն մըն է: — Ձեր բարեկամը (votre ami a-t-il) տետրակ մը եւ գրչակալ մը ունի: — Այո, անիկայ գիրք մը, տետրակ մը, գրչակալ մը եւ զմեքին մըն ալ ունի: — Ձեր վարժապետը բարի՞ է: — Այո, մեր վարժապետը շատ բարի է:

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Je suis ես եմ	laborieux ժիր
tu es դուն ես	heureux երջանիկ, ուրախ
il est ան է	vertueux առաքինի
nous sommes մենք ենք	peureux վախկոտ
vous êtes դուք էք	riche հարուստ
ils sont անոնք են	pauvre աղքատ
Paul Պօլոս	toujours միշտ
Pierre Պետրոս	quelquefois երբեմն
la sœur քոյր	la tante մօրաքոյր [բորդ]
treizième տասուհրեքերորդ	quatorzième տասնուչորս

Thème 21.

Mon frère est toujours laborieux, mais je suis quelquefois paresseux. — Ma sœur est très

riche, mais sa tante est plus riche. — Pierre est pauvre, mais Paul est riche. — Notre ami est très vertueux. — Tu es aussi vertueux. — Ta sœur est très pauvre, mais ta tante n'est pas pauvre, elle est riche. — Sommes-nous laborieux? Oui, vous êtes laborieux et très vertueux. — Pierre et Paul ne sont-ils pas peureux? — Ce tableau n'est-il pas très beau? — L'oiseau est-il quadrupède? — Non, il est bipède.

Հրահանգ 22.

Կնքահայրս շատ աղքատ է, բայց (անիկայ) շատ ալ երջանիկ է: — Դուք աղքատ ես, բայց շատ ալ բարի ես: — Ձեր եղբայրը մեծ է, բայց (անիկայ) շատ վախկոտ է: — Մօրաքոյրս եւ քոյրս շատ աղքատ (pauvres) են: — Դուք երբեմն ժիր կ'ըլլաք (էք), բայց միշտ ժիր չէք: — Պօլոս եւ Պետրոս երբեմն ծոյլ կ'ըլլան (են): — Հայրս աղքատ է, բայց եղբորորդիս շատ հարուստ է: — Մեր գրատախտակը միշտ մաքուր է, բայց անոնց գրատախտակը միշտ աղտոտ կ'ըլլայ (է): — Շարադրութիւնդ միշտ դժուար կ'ըլլայ (է): — Ոչ, միշտ դժուար չ'ըլլար, երբեմն դժուար կ'ըլլայ:

Բնականոցի հրահանգ — Exercices oraux.

Խոնարհեցէ՛ք հետեւեալ օրինակները.

Je suis bon. Je suis méchant. Je suis heureux. Je suis vertueux. Je suis peureux. Je suis laborieux. Je suis paresseux, mais je ne suis pas méchant. Je suis riche, mais je ne suis pas fier (հպարտ).

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

J'étais ես էի	autrefois յառաջագոյն
tu étais դուն էիր	obéissant հնազանդ
il était ան էր	docile հլու
nous étions մենք էինք	entêté յամառ
vous étiez դուք էիք	pieux բարեպաշտ
ils étaient անոնք էին	car որովհետեւ
malheureux դժբախտ	ici հոս
au contraire ընդ հակա-	là հոն
ռակն	seizième տասնութեցերորդ
quinzième տասնութեցե-	

րորդ

Thème 23.

Autrefois nous étions très malheureux, mais maintenant nous sommes très heureux. — Mon frère était autrefois très entêté, mais maintenant il est très docile et obéissant. — Je suis heureux, car je suis très laborieux et très obéissant. — Un enfant obéissant est toujours heureux; mais un enfant entêté est toujours malheureux. — Ma sœur était toujours docile. — Leur frère était toujours sage. — Étais-tu toujours sage, mon enfant? — Oui, monsieur (պարոն), j'étais toujours sage, mais j'étais quelquefois paresseux. — Votre père était ici, mais maintenant il est là.

Էջանգ 24.

Փութաջան տղայ մը միշտ երջանիկ կ'ըլլայ. ընդ հակառակն ծոյլ աշակերտ մը միշտ դժբախտ կ'ըլլայ. — Պետրոս միշտ դժբախտ է, որովհետեւ շատ յամառ

է: — Ծառաջագոյն ես ալ շատ յամառ էի, բայց հիմայ շատ հլու եւ հնազանդ եմ: — Բարեպաշտ տղայ մը միշտ երջանիկ կ'ըլլայ: — Մենք յառաջագոյն շատ ծոյլ էինք, բայց հիմայ ժիր ենք: — Ընկերս դժբախտ է, որովհետեւ ծոյլ եւ յամառ է: — Բարեպաշտ տղայ մը միշտ հլու եւ հնազանդ կ'ըլլայ: — Բոյրդ միշտ հլու է: — Այո, անիկայ միշտ հլու է: — Հօրեղբորդիդ միշտ փութաջան է, ընդ հակառակն եղբորդիդ միշտ ծոյլ է: — Էջ յամառ անասուն մըն է:

Բերանացի հրահանգ — Exercices oraux.

Խանարհեցէ՛ք հետեւեալ օրինակները.

J'étais méchant, mais maintenant je suis sage. — J'étais autrefois entêté, mais maintenant je suis docile. — J'étais autrefois riche, mais maintenant je suis pauvre. — J'étais autrefois heureux, mais aujourd'hui je suis malheureux.

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Je serai պիտի ըլլամ	J'ai ունիմ
tu seras պիտի ըլլաս	tu as ունիս
il sera պիտի ըլլայ	il a ունի
nous serons պիտի ըլլանք	nous avons ունինք
vous serez պիտի ըլլաք	vous avez ունիք
ils seront պիտի ըլլան	ils ont ունին
j'ai soif ծարաւի եմ	j'ai chaud կը տաքնամ (տաքութիւն կը զգամ)
j'ai faim անօթի եմ	il fait chaud տաք է

j'ai froid *կը մտիմ* il fait froid *ցուրտ է*
 dix-septième *տասնութ* dix-huitième *տասնութ*
ներորդ *թերորդ*

Thème 25.

Je serai toujours sage, docile et obéissant.
 — Mon petit frère ne sera pas paresseux, au contraire il sera laborieux. — Je suis pieux, et je serai toujours pieux. — Paul et Pierre ont froid; ils seront malades (*հիւանդ*). — Avez-vous chaud? — Non, nous avons froid. — Mon maître a froid; il sera malade. — Tu as toujours soif. — J'ai soif, car il fait chaud. — Ton petit chat a froid. — Je serai un bon enfant. — Tu ne seras plus entêté, n'est-ce pas (*այնպէս չէ*), mon enfant?

Էքզամօն 26.

Զոյրս անօթի է (*a faim*). Ես ալ անօթի եմ: — Արդէն (*déjà*) դուն միշտ անօթի ես. ե՞րբ անօթի չես (*quand n'as-tu pas faim?*): — Աղջիկը սիրուն գիրք մը ունի՞ (ա-տ-elle): — Այո, անկէկայ (*elle*) սիրուն գիրք մը եւ գեղեցիկ զմեղն մը ունի: — Իմ բարի հայրս աղուոր ձի մը ունի: — Եղբորդդիս ճերմակ սակառ մը ունի: — Այս աղջիկը միշտ անօթի է եւ միշտ կը մտի: — Մենք անօթի չենք, ծարաւի ենք: — Ես միշտ խելօք պիտի ըլլամ եւ Պետրոսն ալ փութաջան պիտի ըլլայ: — Պօղոս կը մտի եւ ես կը տաքնամ: — Մենք սուր զմեղն մը ունինք: — Դուք մատիտ մը եւ նկար մը ունիք: — Այս տղան (*cet enfant*) յառաջագոյն

չար էր, բայց հիմայ բարի պիտի ըլլայ: — Դուռը գոցեցէք (*fermez la porte*), ցուրտ է. կը մտնիք:

Բերանացի հրահանգ — Exercices oraux.

Խոնարհեցէ՛ք հետեւեալ օրինակները.

Je serai sage et je ne serai plus (*ալ*) méchant. — Je serai pieux, je ne serai jamais (*երբեք*) impie (*ամադարիշտ*). — Je serai vertueux, je ne serai jamais vicieux (*կրքոտ*). — Je suis brave (*քաջ, կարիճ*) et je ne serai jamais lâche (*վատ*). — Je serai toujours tranquille, je ne serai pas turbulent (*աղմկարար*). — Je ne serai jamais menteur, je dirai toujours la vérité (*ճշմարտութիւն*).

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

J'avais *ունէի*
 tu avais *ունէիր*
 il avait *ունէր*
 nous avions *ունէինք*

vous aviez *ունէիք*
 ils avaient *ունէին*
 le mouchoir *թաշկինակ*
 le parapluie *անձրեւնոց*
 le soldat *զինուոր*
 il neige *կը ձիւնէ*
 aujourd'hui *այսօր*
 dix-neuvième *տասնութին*
ներորդ

J'aurai *պիտի ունենամ*
 tu auras *պիտի ունենաս*
 il aura *պիտի ունենայ*
 nous aurons *պիտի ունենանք*
 vous aurez *պիտի ունենաք*
 ils auront *պիտի ունենան*
 une bonne note *բարենիշ*
 une mauvaise note *յոռնիշ*
 chaque jour *ամէն օր*
 il pleut *կ'անձրեւէ*
 hier *երէկ*
 vingtième *քսաներորդ*

Thème 27.

Ce soldat est lâche, il n'est pas brave. — Je serai un brave soldat. — Hier nous avions un encrier, aujourd'hui nous aurons un porte-plume et une plume. — Où est ton parapluie? — Pleut-il? — Oui, monsieur, il pleut. — Ton mouchoir était dans (մէջ) ton casier. — Hier ils avaient la classe. — Hier tu avais une mauvaise note, mais aujourd'hui tu auras une bonne note. — Il pleut, où est mon parapluie? — Ton parapluie est dans la classe. — Il ne pleut pas, il neige. — Il fait très froid. — Pierre et Paul avaient hier un parapluie. — Mes sœurs (քրոջերս) auront aujourd'hui une plume, un porte-plume et un encrier. — Où est leur encrier?

Հրահանգ 28.

Եղբայրս կարիճ զինուոր մը պիտի ըլլայ: — Թաշ-կինակդ ուր է: — Թաշկինակս գրպանս (dans ma poche) է: — Կը ձիւնէ՞ (neige-t-il?): — Ոչ, պարոն, կ'անձրեւէ: — Իմ անձրեւնոցս շատ մեծ է, քու անձրեւնոցդ ալ շատ պզտիկ է: — Երէկ կաղամար մը ունէիք: — Պօղոս յօռենիշ մը պիտի ունենայ, որովհետեւ ծոյլ է: — Պզտիկ եղբայրս բարենիշ մը պիտի ունենայ, որովհետեւ փութածան է: — Դուռը գոցեցէք, շատ ցուրտ է, կը մնիմ: — Մեր քաջ զինուորը մրցանակ մը պիտի ունենայ: — Այսօր հայրիկս ինծի պիտի տայ (me donnera) զիրք մը, տետրակ մը, զրիչ մը, մատիտ մը եւ սիրուն զմեկն մը: — Պատու հանները բացէք

(ouvrez les fenêtres), շատ տաք է: — Ոչ, պարոն, տաք չէ, ցուրտ է, տես (vois), Պետրոս կը մնի:

Բերանացի արսնակ — Exercices oraux.

J'aurai chaque jour une bonne note. — J'aurai un parapluie quand il pleut. — J'aurai un beau prix quand je suis sage. — Je sortirai quand il neige. — J'aurai une mauvaise note quand je suis turbulent en classe. — J'aurai froid si (եթէ) j'ouvre la fenêtre.

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

L'encre, f. թանաք	s'il vous plaît եթէ կը
le plancher տախտակամած	հաճիք, ինչդրեմ
la pendule պատի ժամացոյց	mettez-vous նստեցէք
j'allume կը վառեմ	mettez դրէք
je montre կը ցուցնեմ	attention! ուշադրութիւն
je quitte կը մեկնիմ	asseyez-vous! նստեցէք
montrez-moi ցուցուցէք	levez-vous! տաք ելէք
ինծի	lisez! կարդացէք
ôtez հանեցէք	devant առջեւ
vingt et unième քսանու-	vingt-deuxième քսանու-
մեկերորդ	երկրորդ

Thème 29.

Attention! — Voici la fenêtre et la porte. — Voici le plancher et voilà le plafond. — Voici le mur et voilà le poêle. — Voilà la classe. — Le maître est sur la chaise. — L'élève est sur le banc. — La craie est sur le pupitre. — Le livre et le cahier sont sous le banc. — Asseyez-

vous! — Mettez le cahier dans le casier et la plume dans le plumier. — Ôtez votre chapeau. — Ouvrez votre livre. — Fermez votre cahier. — Mettez-vous sur un autre (ուրիշ) banc. — L'éponge est dans la boîte. — La craie et l'éponge sont sur le pupitre. — Voilà l'heure qui sonne (Ահա ժամը կը զարնէ). — Levez-vous! — Nous quittons la classe. — Pierre et Paul quittent la classe.

Հրահանգ 30.

Զուցուցէք ինծի, եթէ կը հաճիք, գրատախտակը, գրչատուփը, աթոռը, գրչակալը: — Ահաւասիկ գրատախտակը պատին առջեւն է. գրչատուփը գրասեղանին վրայ է. աթոռը տախտակամածին վրայ, իսկ գրչակալը գրատուփին մէջն է: — Ո՞ւր է վարպետը: — Անիկայ գրատախտակին առջեւն է: — Ոտք ելէք: — Ահաւասիկ գրատախտակն ու նստարանը: — Ո՞ւր է աշակերտը: — Աշակերտը նստարանին վրայ է. իսկ նստարանը տախտակամածին վրայ է: — Ո՞ւր են կաւիճն ու սպունգը: — Կաւիճն ու սպունգը գրասեղանին վրայ են: — Ուշադրութիւն: — Վարպետը կը ցուցնէ պատկերը: — Վարպետը դասարանէն կը մեկնի. աշակերտներն ալ կը մեկնին դասարանէն:

Բերանացի հրահանգ — Exercices oraux.

Խառնուրդէ՛ք Բերանացի Եւ յետոյ Գրատախտակի Էջէ՛ք:

Օր. Je montre, tu montres, il montre, nous montrons, vous montrez, ils montrent. — Je ferme

la porte. — Je quitte la classe. — Je montre la porte. — J'ouvre la fenêtre. — J'allume le poêle. — Je remonte (կը լարեմ) la pendule. — Je monte (կ'ելլեմ) sur une chaise — sur un banc. — Je regarde (կը նայեմ) le livre — le tableau — le maître — la maîtresse.

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

J'ai pris առի	nous avons pris առինք
tu as pris առիր	vous avez pris առիք
il a pris առաւ	ils ont pris առին
la maison տուն	j'ai vendu ծախեցի
la servante աղակին	j'ai donné տուի
un agneau գառնուկ մը	j'ai cassé կոտրեցի
le coq պաղաղ	j'ai perdu կորսնցուցի
la poule հաւ	j'ai trouvé գտայ
le bracelet ապարանջան	matinal վաղայարոյց
la mère մայր	de... ին, «Եւ. շինող նկար.
la bague մատանի	à.... ին, «Եւ. " "
vingt-troisième քսանուերորդ	vingt-quatrième քսանուերորդ

Thème 31.

L'ami de mon père est trop riche. — Le coq de ma tante est très matinal. — J'ai donné le livre à mon frère. — J'ai trouvé un porte-plume. — Mon frère a vendu le livre de ma sœur. — Ma petite sœur a cassé sa bague. — Qui a pris l'éponge de notre classe? — Ma mère a donné

à ma petite sœur un bel agneau. — Nous avons cassé le bracelet de ta sœur. — Qui a perdu un crayon? — Qui a trouvé une plume? — Qui a pris la chaise de notre maître? — Nous avons trouvé une poule dans le jardin.

Հրահանգ 32.

Պզտիկ եղբորս վարպետը (le maître de mon) շատ բարի է: — Մեր դասարանին աշակերտները (les élèves de) շատ փութաջան են: — Տուէք ինձի (donnez-moi), խնդրեմ, հաւ մը եւ աքաղաղ մը: — Երէկ եղբորս (à mon frère) սիրուն մատիտ մը առի: — Ո՞վ գտաւ իմ ապարանջանս: — Ո՞վ կորսնցուց իւր մատանին: — Պետրոս վարպետին զրասեղանը կտրեց: — Ձեր տան աղախինը հոս էր: — Ո՞ւր է մեր աղախինը: — Մեր աղախինը մեր անէն մեկնեցաւ (a quitté): — Տուէք ինձի, խնդրեմ, տետրակ մը եւ մատիտ մը: — Հօրս նկարը շատ սիրուն է: — Ո՞վ կտրեց այս նստարանը: — Ձեմ գիտեր (Je ne sais pas), Օրիորդ (Mademoiselle). Ես երէկ հոս չէի, առնն (à la maison) էի:

Բերանակցի հրահանգ — Exercices oraux.

Խոնարհեցէ՛ք հետեւեալ օրինակները.

Օր. J'ai perdu mon crayon, tu as perdu ton crayon, il a perdu son crayon, nous avons perdu notre crayon, vous avez perdu votre crayon, ils ont perdu leur crayon. — J'ai trouvé mon canif. — J'ai cassé mon casier. — J'ai pris mon canif.

— J'ai donné mon cahier. — J'ai perdu ma bague et j'ai trouvé mon bracelet.

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Le domestique ծառայ	la bière գարեջուր
la fleur ծաղիկ	le vin գինի
orgueilleux մեծամիտ	le voisin դրացի
prudent խոհեմ	combien? որչափ
ignorant անգիտ	courageux քաջասիրտ
j'aime եր սիրեմ	fidèle հաւատարիմ
beaucoup շատ	faux խարդախ, կեղծաւոր
traduisez! թարգմանեցէ՛ք	commencez! սկսեցէ՛ք
j'ai travaillé աշխատեցայ	fier հպարտ, սէգ
depuis ի վեր	j'ai apporté բերի
ce n'est pas moi ես չեմ	tous les deux երկուքն ալ
vingt-cinquième քսանուհինգերորդ	vingt-sixième քսանուեկերորդ

Thème 33.

Commencez! — Le domestique a-t-il apporté mon livre? — Le chat est-il fidèle? — Non, le chat est faux. — Qui est là? c'est toi? Pierre. Non, ce n'est pas moi; c'est Paul. — La servante est-elle à la maison? — Non, elle n'est pas à la maison, elle est au jardin. — J'aime beaucoup la bière, mais je n'aime pas le vin. — Ce domestique est très fidèle mais aussi très ignorant. — Combien de crayons avez-vous dans votre plumier? — Le cheval est fier. — Ma sœur aime beaucoup les fleurs. — Aimes-tu aussi les fleurs?

Oui, j'aime les fleurs, mais j'aime aussi les bagues et les bracelets.

Հրահանգ 34.

Թարգմանեցէ՛ք: — Մօրաքոյրս շատ կը սիրէ ծաղիկը (les fleurs): — Ո՞վ է հոն: — Ժառան է, ծաղիկներ (des fleurs) բերած է: — Դուն զինին կը սիրես: — Ոչ, ես զինին չեմ սիրեր. գարեջուրը կը սիրեմ: — Վարպետնիդ կը սիրէք: — Այո, մենք վարպետնիս շատ կը սիրենք, որովհետեւ անիկայ շատ բարի է: — Այս աշակերտը շատ ազէտ է, այնպէս չէ: — Ձեմ գիտեր: — Եղբայրս ժամէ մը ի վեր (depuis une heure) աշխատեցաւ: — Ժառան եւ աղախինը հոն (sont-ils) են: — Այո, երկուքն ալ հոս են: — Մեր վարպետը շատ խոհեմ է: — Ո՞վ հիւանդ է: — Պարտիզպանին որդին հիւանդ է: — Մեր մօրաքրոջ աղախինը շատ հաւատարիմ է: — Ո՞ւր է քրոջս մատանին:

Բերանացի հրահանգ — Exercices oraux.

Խոնարհեցէ՛ք հետեւեալ օրինակները.

Je bavarde (կը շատախօսեմ) toujours en classe. — J'ai ri (ծիծաղեցայ) en classe. — Je suis malade, mais je ne pleure pas (չեմ լար). — Je n'ai pas pleuré. — J'arrose (կը ջրեմ) les fleurs de mon jardin. — J'aime le tableau de ma chambre. — J'ai vendu ma maison et j'ai acheté (գնեցի) un grand jardin. — J'ai perdu ma belle bague et je suis très triste (տխուր).

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

La montre	ժամացոյց	appartient	կը վերաբերի
les parents	ծնողք	je parle	կը խօսիմ
le mendiant	մուրացիկ	j'ai reçu	ընդունեցայ
un habit	զգեստ մը	la bille	բարեգնդակ
le médecin	բժիշկ	encore une fois	մէջ մըն ալ
continuez!	շարունակեցէ՛ք	content	գոհ
j'ai appelé	կանչեցի	pour	համար
bien	աղէկ	mal	գէշ
vingt-septième	[եօթներորդ] քսանու- vingt-septième		[ութերորդ] քսան եւ vingt-huitième

Thème 35.

Cet enfant parle-t-il bien? — Oui, il parle très bien. — Cette montre est-elle pour ta sœur? — Non, elle est pour ma tante. — Votre jardinier travaille-t-il beaucoup? — Oui, il travaille beaucoup; mais il parle aussi beaucoup. — Qui est cet homme? — C'est un mendiant. — Hier j'ai reçu de mon père une bonne lettre. — Ton frère aussi a-t-il reçu une lettre de sa mère? — Hier j'ai trouvé une bille sur le plancher; à qui appartient-elle? — Cette bille appartient à mon petit frère. — Continuez votre leçon!

Հրահանգ 36.

Այս տետրակը եղբորս կը վերաբերի: — Ծաղիկը (les fleurs) կը սիրես: — Այո, ծաղիկը շատ կը սիրեմ: — Կը սիրես նաեւ զինին եւ գարեջուրը: — Ոչ, զինին եւ գարեջուրը չեմ սիրեր: — Պետրոս չի խօսիր գասի մէջ. վարպետը իրմէ շատ գոհ է (content de lui): —

Ձեր զրացին իւր որդիէն նամակ մը ընդունեցաւ: — Ոչ, բայց իւր աղջիկէն նամակ մը ընդունեցաւ: — Ես երէկ գիրքս կորսնցուցի. այսօր ալ տետրակս կորսնցուցի: — Ո՛վ առաւ կաւիճը: — Պետրոս առաւ կաւիճն ու սպունգը: — Դասերնիդ մէյ մըն ալ սկսեցէք: — Պետրոս կու լայ վարպետին առջեւ, որովհետեւ յոռենիշ մը ընդունեցաւ: — Այս աղջիկը աղէկ կը խօսի (parle-t-elle): — Ոչ, շատ գէշ կը խօսի:

Յերմանցի հրահանգ — Exercices oraux.

Խոնարհեցէ՛ հետեւեալ օրինակները.

Je suis à l'école. — Je sonne la cloche. — Je quitte l'école. — Est-ce que je ferme la porte? — Est-ce que j'ouvre la fenêtre? — J'ai perdu mon livre. — Est-ce que je regarde par la fenêtre? — Est-ce que je trouverai ma belle bague? — Je joue du violon. — Je joue du piano.

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Silence! լռութիւն	allez à votre place! տեղերնիդ գացէք
la jardinière պարտիզպանուհի	j'ai prêté փոխ տուի
la voisine զրացուհի	j'ai écrit գրեցի
la cousine հօրեղբոր աղջիկ	j'ai vendu ծախեցի
la couleur գոյն	j'ai vu տեսայ
la pomme խնձոր	je pense à կը մտածեմ...
la poire տանձ	վրայ
la cerise կեռաս	pauvre խեղճ
vingt-neuvième քսանուիններորդ	malade հիւանդ
	trentième երեսներորդ

Thème 37.

Silence! ne parlez pas (մի խօսիք); allez à votre place! — Je pense toujours à ma sœur et à mon frère. — Il neige, il fait très froid, je pense à ce pauvre mendiant. — Ton frère a écrit une lettre à sa tante. — La servante a quitté notre maison. — Nous avons donné une plume à cet enfant. — La sœur de votre ami est très brave. — Mon grand frère est très courageux. — Ma voisine a trouvé un bel agneau. — J'aime beaucoup la couleur rouge. — Cette pomme est rouge; mais cette poire est jaune. — Qui a perdu un canif? — Pierre a perdu son canif.

Հրահանգ 38.

Ո՛ւր է հղբայրդ: — Հո՞ս է: — Անիկայ հիւանդ է: — Ո՛վ հիւանդ է: — Մեր պարտիզպանուհւոյն աղջիկը հիւանդ է: — Տեղերնիդ գացէք, վարժապետը դասարանն է: — Այս մարդը մեր պարտիզպանն է: — Տանձը (les poires) շատ կը սիրեմ, բայց խնձորը (les pommes) չեմ սիրեր: — Ընդ հակառակն ես ալ տանձը չեմ սիրեր, խնձորը կը սիրեմ: — Ես գիրքս բարեկամիս հղբօրը (au frère de) ծախեցի: — Ես վարպետիս նամակ մը գրեցի: — Ես այսօր քու հղբայրդ տեսայ: — Ո՛ւր տեսար հղբայրս: — Պարտեզին մէջ տեսայ հղբայրդ: — Այս խեղճ կնոջ (de cette pauvre femme) աղջիկը հիւանդ է: — Դարանիս մէջ կեռաս մը գտայ: — Պետրոս իւր զմեռնը գտաւ:

Բերականգնող հրահանգ — Exercices oraux.

Խոնարհեցէ՛ք հետեւեալ օրինակները.

J'ai montré mon livre à mon père. — J'ai commencé (սկսայ) à apprendre (սորվել) le français (գաղղիերէն). — Je montre ma plume à ma sœur. — Je pense toujours à mon père. — J'ai trouvé mon livre. — J'ai trouvé ma bague dans le plumier de mon frère. — Chaque jour je donne l'aumône (ողորմութիւն) à ce pauvre mendiant. — J'aime à jouer à la toupie (հօլ). — J'aime à sauter à la corde (չուան). — J'aime à jouer aux billes. — J'aime à jouer à la balle. — J'aime à jouer à la tape (շէշէ).

Բ. Մ Ա Ս Ն

Քերականական Գիտելիք — Notions grammaticales.

Քերականութիւն — La Grammaire.

Հարցում. Ի՞նչ կը սորվեցընէ գաղղիերէն քերականութիւնը.

Պատասխան. Գաղղիերէն քերականութիւնը կը սորվեցընէ գաղղիերէն ըզուն ու ղեղ խօսիլ եւ ուղեղ գրել:

Հ. Խօսելու եւ գրելու համար ի՞նչ կը գործածուին.

Պ. Խօսելու եւ գրելու համար Բառեր mots կը գործածուին:

Հ. Բառն ի՞նչ բանէ կը բաղկանայ.

Պ. Բառը կը բաղկանայ վանկերէ syllabes եւ վանկը հրերէ lettres.

Հ. Գաղղիերէնի մէջ քանի՞ գիր կայ.

Պ. Գաղղիերէնի մէջ քսանուհինգ գիր կայ, որ ասոնք են. a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, x, y, z:

Հ. Քանի՞ տեսակ գիր կայ.

Պ. Երկու տեսակ գիր կայ. Յայնաւոր voyelles եւ Բաղայայն consonnes. — A, e, i, o, u, y ձայնաւոր են, իսկ մնացածները բաղայայն:

Ա. Անուն — Le Nom.

Հ. Ի՞նչ է անուն կամ գոյական.

Պ. Անուն կամ գոյական կը կոչուին այն ամէն բաները, որ անձ մը, անասուն մը կամ իր մը կը նշանակեն: Այսպէս, écolier, maître, որ անձ կը ցուցնեն, âne, chat, որ անասուն կը նշանակեն, chaise, pupitre, որ իր կը նշանակեն, գոյական են:

Exercice 39.

Ը՛հէ՛ Ը՛հէ Կէտե-եալ Գոյականներն ո՛րը անձ մը (personne), անասուն մը (animal) կամ էր մը (chose) կը ցոյցնէ.

Père. cheval. Pierre. chien. chat. pomme. canif. craie. jardinier. Aram. Verthanès. poire. Paul. pupitre. casier. crayon. Arsène. Sarkis. papier. coq. voisin. mendiant. poule. Daniel. cerise. Marie. Thérèse. Alexandra. bague. bracelet. dent. chapeau. fille. cerf-volant. ficelle. Georges. mère. garçon. neveu. nièce. oncle. éponge. goût. sucre.

Օր. Père, nom de personne

cheval, nom d'animal

cahier, nom de chose.

Բ. Հասարակ եւ Թանուկ անուն — Le Nom commun et le Nom propre.

Հ. Զան՞ տեսակ անուն կայ.

Պ. Երկու տեսակ անուն կայ, հասարակ անուն եւ Երկու տեսակ անուն:

Հ. Երբ անունը հասարակ կը կոչուի.

Պ. Անունը հասարակ կը կոչուի, երբ ամէն անձի եւ մի եւ նոյն տեսակէ ամէն իրի կը պատշաճի. ինչպէս՝ enfant, chien, arbre.

Հ. Երբ անունը յատուկ է.

Պ. Անունը յատուկ է, երբ մասնաւոր, անհատական անձի մը կամ իրի մը անունն է. ինչպէս՝ Mihran, Erivan, Euphrate.

Exercice 40.

Ը՛հէ՛ Ը՛հէ Կէտե-եալ Գոյականները հասարակ Ը՛հէ Երկու տեսակ անուն են.

Les cinq parties (մաս) du monde (աշխարհ) sont: l'Europe, l'Asie, l'Afrique, l'Amérique et l'Océanie (Աւստրալիա). Mihran est mon frère, et Aram est mon neveu. Marie est notre nièce (եղբոր-աղջիկ). L'Arménie est notre patrie (հայրենիք). Erivan est la capitale (մայրաքաղաք) de notre patrie. L'Euphrate (Եփրատ) est un fleuve (գետ) qui prend sa source (կը բղխէ) en Arménie, traverse (մէջէն կ'անցնի) la Mésopotamie (Միջագետք) et se joint (կը միանայ) au Tigre (Տիգրիս գետ). L'Ararat est une montagne (լեռ) en Arménie. Paris est la capitale de la France. Brousse est une ville principale (գլխաւոր) de la Turquie.

Օր. Les cinq parties (nom commun) du monde (nom commun) sont:

Գ. Սեռ — Le Genre.

Հ. Գաղղիերէնի մէջ քանի՞ սեռ կայ.

Պ. Գաղղիերէնի մէջ երկու սեռ կայ. արական masculin եւ իգական féminin:

Հ. Որո՞նք են արական անունները.

Պ. Այն ամէն անունները՝ որոնց առջեւ le կամ un կրնայ դրուիլ, արական են. զոր օրինակ le père, un père

Հ. Որո՞նք են իգական անունները.

Պ. Այն ամէն անունները՝ որոնց առջեւ la կամ une կրնայ դրուիլ, իգական են. զ. օ. la mère, une mère.

Exercice 41.

Հետեւեալ բառերու սեռը որոշեցէ՛ք, հայերէն նշանակո՛ւնէ՛ն ալ գրելով.

Panier. plume. tableau. plancher. livre. canif. mur. papier. cahier. bague. chaise. chapeau. bouton. poêle. parrain. sœur. tableau noir. banc. plafond. devoir. fille. ciel. terre. craie. tante. soldat. classe. note. maison. servante. domestique. boîte. jardinier. pomme. poire. bracelet. made-moiselle.

Օր. Panier, սական, nom masculin.

Plume, գրիչ, nom féminin.

Դ. Թիւ — Le Nombre.

Հ. Գաղղիերէնի մէջ թիւը քանի՞ է.

Պ. Գաղղիերէնի մէջ թիւը երկու է. եզակի singulier եւ յոգնակի pluriel:

Հ. Ե՞րբ անուն մը եզակի է.

Պ. Անուն մը եզակի է, երբ միայն մէկ անձ, մէկ իր կը ցուցնէ. զ. օ. une bille, une plume:

Հ. Ե՞րբ անուն մը յոգնակի է.

Պ. Անուն մը յոգնակի է, երբ շատ անձեր, շատ իրեր կը ցուցնէ. զ. օ. les billes, les plumes:

Հ. Յոգնակին ի՞նչպէս կը շինուի.

Պ. Յոգնակին կը շինուի եզակիին ծայրը s գիրն աւելցնելով. զ. օ. la balle, les balles:

Հ. S, x, z վերջաւորող բառերուն յոգնակին ի՞նչպէս կ'ըլայ.

Պ. S, x, z վերջաւորող բառերն յոգնակիի մէջ անփոփոխ կը մնան. զ. օ. le radis les radis, la noix les noix, le nez les nez.

Հ. Au, eau, eu վերջաւորողներունը ի՞նչպէս կ'ըլայ:

Պ. Au, eau, eu վերջաւորող բառերը յոգնակիի մէջ x կ'առնուն. զ. օ. le noyau les noyaux, le chapeau les chapeaux, le jeu les jeux:

Հ. Ou վերջաւորող բառերը յոգնակիի մէջ սո-վորաբար ի՞նչ գիր կ'առնուն.

Պ. Ou վերջաւորող բառերը յոգնակիի մէջ սո-վորաբար s մը կ'առնուն. զ. օ. le clou les clous:

Հ. Al վերջաւորող բառերուն յոգնակին ի՞նչպէս կ'ըլայ.

Պ. Al վերջաւորող բառերը յոգնակիի մէջ սո-վորաբար aux կը դառնան. զ. օ. le cheval les chevaux:

Exercice 42.

Հետեւեալ բառերը յոգնակի վերածեցէ՛ք.

Le garçon. le jeu. la souris. la croix. le plancher. la craie. l'enfant. le cou. l'agneau. l'animal. le cheval. le soldat. le général. la plume. le prix. le pois. le repas. le trou. le tapis. le tableau. l'adieu. le clou. le nez. le feu. l'oiseau. le gaz. le verrou.

Հետեւեալ բառերն ալ եզակի վերածեցէ՛ք.

Les vaisseaux. les chevaux. les agneaux. les généraux. les moineaux. les trous. les gaz. les pays. les cous. les héros. les zéros. les radis. les feux. les cahiers. les animaux. les tableaux. les coucous. les verrous.

b. Յոդ — L'Article.

Հ. Ի՞նչ է յօդը.

Պ. Յօդը բառ մըն է, որ անուններու առջեւ կը դրուի եւ անոնց հետ սեռով եւ թուով կը համաձայնի:

Հ. Բանի՞ տեսակ յօդ կայ.

Պ. Դադղեւորէնի մէջ երկու տեսակ յօդ կայ. որոշէլ յօդ l'article défini եւ անորոշ յօդ l'article indéfini:

Հ. Որո՞նք են որոշէլ յօդերը.

Պ. Որոշէլ յօդերն են՝ le եզակի արականի համար, la եզակի իգականի համար եւ les թէ՛ յոգնակի արական եւ թէ՛ իգական անուններու համար. զ. օ. le père, la mère, les frères, les sœurs:

Հ. Որո՞նք են անորոշ յօդերը.

Պ. Անորոշ յօդերն են un եզակի արականի համար, une եզակի իգականի համար եւ des յոգնակի թէ՛ արական եւ թէ՛ իգական անուններու համար. զ. օ. un banc, une porte, des fenêtres, des cahiers:

Հետեւեալ բառերը Գրիչներէն լարգնանցէ՛ք.

Գրիչները. գրիչը. գրիչներ. գրիչ մը. զինուորը. զինուորները. զինուոր մը. զինուորներ. մանչը. մանչ մը. մանչերը. մանչեր. երկայն չուանը. երկայն չուանները. բարի աշակերտ մը. բարի աշակերտը. բարի աշակերտը. խնձոր մը կ'ուտեմ. խնձորները կ'ուտեմ. խնձորներ կ'ուտեմ. դաս մը կը գրեմ. դասը կը գրես. դասերը կը գրէ. դասեր կը գրեն. գիրք մը ունիմ. գիրքը ունի. գրքեր ունինք. գրքերը դարանիս մէջ են:

2. Ածական — L'Adjectif.

Հ. Ի՞նչ է ածականը.

Պ. Ածականը բառ մըն է, որ գոյականին ինչպէս ըլլալը կը ցուցնէ. զ. օ. enfant poli, petit garçon, papier glacé. Poli, petit եւ glacé ածական են, որովհետեւ գոյականին ինչպէս ըլլալը կը ցուցնեն:

Հ. Ածականին իգականն ինչպէս կը շինուի.

Պ. Ածականին իգականը կը շինուի արականին ծայրն e աւելորդներով. զ. օ. petit petite: Իսկ x վերջաւորող ածականներուն xը seի կը փոխուի. զ. օ. un garçon peureux, une fille peureuse:

Exercice 43.

Հետեւեալ ածականներն իգականի վերածեցէ՛ք, հայե-
րէն նշանակո՛ւնիւն ալ գրելով.

Grand. joli. laborieux. brave. méchant. pa-
resseux. bleu. vert. rouge. malade. pauvre. riche.
noir. jaune. sage. bipède. heureux. vertueux.
tranchant. quadrupède. petit. pieux. entêté. glacé.
ignorant

ՕՐՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ — Suite.

Հ. F վերջաւորող ածականներուն իգականն ինչ-
պէս կ'ըլլայ.

Պ. F վերջաւորող ածականներուն fr ve/
կը փոխուի. ինչպէս un garçon vif, une fille
vive.

Հ. Er վերջաւորող ածականներուն իգականը.

Պ. Er վերջաւորող ածականները՝ իգականի մէջ
կ'ըլլան — ère. ինչպէս՝ un cher maître, une chère
maîtresse.

Exercice 44.

Հետեւեալ ածականներն իգականի վերածեցէ՛ք.

Neuf. malheureux. entier. cher. actif. léger.
amer. pensif. attentif. vaniteux. bavard. paresseux.
dernier. premier. courageux. fier. princier. bref.
craintif. étranger. oisif. progressif.

ՉԱՐՏՈՒՂՈՒԹԻՒՆՔ — Exceptions.

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Aller կըլծալ	Savoir գիտնալ
je vais կ'երթամ	je sais գիտեմ
tu vas կ'երթաս	tu sais գիտես
il va կ'երթայ	il sait գիտէ
nous allons կ'երթանք	nous savons գիտենք
vous allez կ'երթաք	vous savez գիտէք
ils vont կ'երթան	ils savent գիտեն
une école դպրոց մը	la leçon դաս
la dent աղուայ	blanc-blanche է՛ք. ճերմակ
la chemise շապիկ	frais-fraîche է՛ք. զով,
une église եկեղեցի մը	թարմ
la chambre սենեակ	long-longue է՛ք. երկայն
la cravate փողկապ	sec-sèche է՛ք. չոր, ցամաք
la traduction թարգմա-	doux-douce է՛ք. անոյշ
նութիւն	faux-fausse է՛ք. շինծու
la terre երկիր. հող	

Thème 45.

Ma petite sœur va à l'église. — Mon petit
frère ne va pas encore à l'école. — Où vas-tu,
mon enfant? — Je vais chez (քով) ma mère.
— Où allez-vous, enfants (աղաքներ)? — Nous
allons au jardin. — Savez-vous votre leçon? —
Oui, nous savons notre leçon. — Paul, allez au
tableau! — Où va-t-elle cette fille? — Elle va
au jardin. — Est-ce qu'elle sait sa leçon? —
Oui, elle sait très bien sa leçon. — Il pleut,
mais la terre est encore sèche. — Mes dents
sont fausses, mais tes dents ne sont pas fausses;

elles sont naturelles (բնական). — Sais-tu ta traduction? Non, je ne sais pas ma traduction, elle est très difficile.

Հարցանք 46.

Գարեջուրը զով էր, բայց ջուրն աւելի զով էր: — Պետրոս իւր Թարգմանութիւնը չի գիտեր եւ պարտէզ կ'երթայ: — Տղաք դասերնին գիտե՞ն (les enfants savent-ils leur leçon?): — Այո, տղաք դասերնին գիտեն: — Պետրոս, տախտակ ելէք եւ գրեցէք (écrivez): — Այսօր հօրմէս երկայն նամակ մը ընդունեցայ: — Կաւիճը ճերմակ է, բայց սպունդը դեղին է: — Տանձը շատ անոյշ էր, բայց խնձորը անոյշ չէր, թթու (aigre) էր: — Մեծ քոյրս եկեղեցի կ'երթայ, ես ալ (moi aussi) պզտիկ եղբօրս հետ (avec mon petit frère) դպրոց կ'երթամ: — Ես դասս գիտեմ, բայց պզտիկ քոյրս դասը չի գիտեր: — Իմ գրչատուփս դարանիս մէջն է: — Այս (cette) Թարգմանութիւնը շատ երկայն է, բայց (elle est) շատ դիւրին է: Քրոջս ակօսանքը շինծու են:

Յերանգի հրահանգ — Exercices oraux.

Խոնարհեցէ՛ք հետեւեալ բայերը.

Je vais chaque matin (ամէն առտու) à l'église. — Je sais très bien ma leçon. — Je vais chaque jour à l'école. — Je ne vais pas au cinéma. — Aujourd'hui je ne sais pas ma leçon. — Quand je sais bien ma leçon, je vais à la promenade (պտոյտ) avec maman. — Je vais au tableau.

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Faire ընել	Boire խմել
je fais կ'ընեմ	je bois կը խմեմ
tu fais կ'ընես	tu bois կը խմես
il fait կ'ընէ	il boit կը խմէ
nous faisons կ'ընենք	nous buvons կը խմենք
vous faites կ'ընէք	vous buvez կը խմէք
ils font կ'ընեն	ils boivent կը խմեն
la prière աղօթք	grec-grecque է՛ք. յոյն
dévoth ջերմեռանդ	turc-turque է՛ք. տաճիկ
je suis allé գացի	j'ai su գիտցայ
j'ai fait արի	j'ai bu խմեցի
le Père Վարդապետ	la Sœur մայրապետ, քոյր

Thème 47.

Que (ի՛նչ) fais-tu là, mon enfant? — Je fais mon devoir. — Que fait ma Sœur? — Elle fait sa prière. — Cette Sœur est-elle dévote? — Oui, elle est très dévote et très pieuse. — Ma petite sœur est-elle laborieuse? — Non, elle n'est pas laborieuse, elle est un peu paresseuse. — Mes dents sont blanches, mais elles sont fausses. — L'eau est-elle fraîche? — Que fait cette femme turque? — Elle boit de l'eau. — Qui est cette femme grecque? — Elle est la femme de notre jardinier. — Chaque matin nous faisons notre prière et nous allons en classe. — Que font les enfants? — Les enfants boivent de l'eau. — Faisons la prière! la cloche sonne.

Հրահանգ 48.

Վարդապետը միշտ եկեղեցի կ'երթայ. անկայ շատ ջերմեռանդ է: — Դուն ալ եկեղեցի կ'երթամ: — Այո, ամէն առաւօտ եկեղեցի կ'երթամ. աղօթքս կ'ընեմ եւ յետոյ (ensuite) դպրոց կ'երթամ: — Մայրիկդ ջերմեռանդ է: Այո, անկայ շատ ջերմեռանդ եւ բարեպաշտ է: — Մայրապետները եւ վարդապետները ստէպ (souvent) եկեղեցի կ'երթան: — Մեծ քոյրս եկեղեցի գնաց (est allée), ես ալ մայրապետիս քովը (chez ma Sœur) գացի: — Ես երկայն թարգմանութիւնս ըրի: — Ի՞նչ կ'ընեն աղջիկները հոն: — Զով ջուր կը խմեն: — Հայրս գինի (du vin) կը խմէ. մայրս զով գարեջուր (de la bière) կը խմէ. ես ալ զով ջուր (de l'eau) կը խմեմ: — Լռութիւն. զանգակը կը զարնէ. աղօթքի ատեն (pendant) զլուսնիդ մի' դարձընէք (ne tournez pas). աղօթք ընենք:

Բերանացի հրահանգ — Exercices oraux.

Խոնարհեցէ՛ք հետեւեալ իօտերը.

Hier je ne suis pas allé à l'école, car j'étais malade. — J'ai fait ma traduction, mais elle était trop longue. — Hier je n'ai pas su ma leçon, et j'ai reçu une mauvaise note. — Aujourd'hui j'ai su ma traduction, et j'ai pris une bonne note. — Au lieu de (փոխանակ) travailler, je fais le paresseux. — Au lieu de sauter à la corde, je fais mon devoir.

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Mettre <i>դնել</i>	Pouvoir <i>կարենալ</i>
je mets <i>կը դնեմ</i>	je peux <i>կրնամ</i>
tu mets <i>կը դնես</i>	tu peux <i>կրնաս</i>
il met <i>կը դնէ</i>	il peut <i>կրնայ</i>
nous mettons <i>կը դնենք</i>	nous pouvons <i>կրնանք</i>
vous mettez <i>կը դնէք</i>	vous pouvez <i>կրնաք</i>
ils mettent <i>կը դնեն</i>	ils peuvent <i>կրնան</i>
j'ai mis <i>դրի</i>	j'ai pu <i>կրցայ</i>
Vouloir <i>ուզել</i>	du café <i>խահուէ</i>
je veux <i>կ'ուզեմ</i>	le goût <i>համ, ճաշակ</i>
tu veux <i>կ'ուզես</i>	le morceau <i>կտոր</i>
il veut <i>կ'ուզէ</i>	sucré <i>անոյշ</i>
nous voulons <i>կ'ուզենք</i>	la ficelle <i>առասան, չուան</i>
vous voulez <i>կ'ուզէք</i>	le cerf-volant <i>օդաթռիչ</i>
ils veulent <i>կ'ուզեն</i>	sûr <i>ապահով</i>
j'ai voulu <i>ուզեցի</i>	parce que <i>որովհետեւ</i>
lancer <i>թոցընել</i>	maladroit <i>անաջողակ</i>
du sucre <i>շաքար</i>	

Thème 49.

Je mets mon cahier dans mon casier. — Je mets beaucoup de sucre dans mon café; deux gros morceaux. — Pouvez-vous me dire pourquoi? — Parce que le café sucré a un meilleur (աւելի լաւ) goût. — Hier j'ai fait un cerf-volant. — Pouvez-vous faire un cerf-volant? — Oui, je le peux, mais mon frère ne le peut pas. — Ma sœur aussi a commencé à faire un cerf-volant, mais elle n'a pas pu le faire; elle est très maladroite. — Hier mon grand frère a fait un grand

cerf-volant et il l'a lancé dans les airs. — Peux-tu me prêter ton canif? — Non, monsieur, je ne veux pas; car tu perds (*կը կորսնցընես*) tout ce que (*ինչ որ*) je te donne: hier je t'avais donné mon crayon, tu l'as perdu; je suis sûr que tu perdras aussi mon canif. — Ces demoiselles veulent-elles nous prêter leur corde? — Elles veulent la prêter, mais elles ne peuvent pas; parce que la corde ne leur appartient pas, elle est à leur amie. — Voulez-vous jouer à la balle avec nous? — Je le veux bien, mais je ne peux pas, je n'ai pas encore appris mon vocabulaire.

Էջանգ 50.

Պետրոս, ինձի հետ պտոյտ մը կ'ուզես ընել: — Կ'ուզեմ, բայց չեմ կրնար. մայրիկս քիչ մը հիւանդ է. երէկ ալ ուզեցի մօրաքրոջս հետ պտոյտի երթալ, բայց չկրցայ. որովհետեւ երէկ ալ պղտիկ եղբայրս անհաս-գիստ (indisposé) էր: — Ո՛ր կը դնէք կաւիճն ու սպունգը: — Կաւիճն ու սպունգը զրատախտակին առջեւ կը դնենք. բայց քանի մը (quelques) տղաք երբեմն զանոնք (les) վարժապետին ծռասեղանին վրայ կը դնեն. ես միշտ զրատախտակին առջեւ կը դնեմ, դուն ալ հոն կը դնես, այնպէս չէ: — Տղաք կան որ դասի ատեն կ'ուզեն խաղալ եւ հանգստեան (la récréation) ատեն կ'ուզեն աշխատիլ. ասիկայ աղէկ չէ, այնպէս չէ: — Այսօր ուզեցի թարգմանութիւնս ընել, բայց չկրցայ. որովհետեւ գիրքս տուն մոռցած էի: — Ես կրցայ թարգմանութիւնս ընել, որովհետեւ գիրքս տուն

չէի մոռցած: — Ուստի՞ (d'où) կու գաք սա երկայն առաստնով եւ պատռած (déchiré) թղթով: — Մենք մեծ օղաթուիչ մը թռցուցինք. բայց ինկած ժամանակ կտրեցաւ (il s'est brisé dans sa chute): — Սա տղաք ի՞նչ կ'ուզեն: — Ասոնք պաղ ջուր խմել կ'ուզեն, բայց չեն կրնար, որովհետեւ դաւաթ չունին: — Ձեր դաւաթն անոնց փոխ տուէք (prêtez-leur): — Ո՛ր կը դնէք պայուսակներդ: — Ես պայուսակս միշտ նստարանիս տակը կը դնեմ:

Բերանացի կրտսեմք — Exercices oraux.

Խոնարհեցէ՛ք հետեւեալ խոսքերը.

Je peux faire ma (ta, sa, notre, votre, leur) traduction sans l'aide (*առանց օգնութեան*) de mon (ton եւ այլն) grand frère. — Je veux être le(s) premier(s) de ma (ta եւ այլն) classe. — Je mets du sucre dans mon lait. — J'ai mis mon chapeau de paille (*յարգէ*). — Je veux jouer après avoir appris le vocabulaire. — Je pouvais mieux travailler, mais je n'ai pas voulu. — Je voulais apprendre mieux ma leçon, mais je n'ai pas pu.

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Prendre <i>առնուլ</i>	Voir <i>տեսնել</i>
je prends <i>կ'առնում</i>	je vois <i>կը տեսնեմ</i>
tu prends <i>կ'առնուս</i>	tu vois <i>կը տեսնես</i>
il prend <i>կ'առնու</i>	il voit <i>կը տեսէ</i>
nous prenons <i>կ'առնուենք</i>	nous voyons <i>կը տեսնենք</i>
vous prenez <i>կ'առնուք</i>	vous voyez <i>կը տեսնէք</i>
ils prennent <i>կ'առնուն</i>	ils voient <i>կը տեսնեն</i>

j'ai pris առի	j'ai vu տեսայ
le mien իմն	le nôtre մերինը
le tien քուդդ	le vôtre ձերինը
le sien անորը	le leur անոնցը
je connais կը ճանչնամ	la fontaine աղբիւր
cacher պահել, ծածկել	gentil-le ազնիւ

Thème 51.

Tu prends toujours mon livre; où est le tien?
— J'avais mis le mien sur ce banc, mais maintenant je ne le trouve plus; j'ai pris le tien pour apprendre ma leçon. — Je dirai à mon père de m'acheter un autre livre, car sans livre je ne puis apprendre ma leçon. — As-tu vu l'enfant qui buvait de l'eau à la fontaine? — Oui, je l'ai vu et je le vois encore. — Il est le fils de notre maître; il est très docile et très poli. — Je connais aussi la fille de notre cher maître: mais elle n'est pas gentille, elle est entêtée. — Je prends la craie et l'éponge et je passe au tableau. — Les élèves prennent toujours ta balle; ne veux-tu pas la cacher? — Le matin les élèves prennent-ils du café ou du lait? — Ils prennent toujours du lait. — Je vois que tu n'es pas laborieuse, ma fille. — Nous voyons que ces enfants ne font pas leur devoir. — Je prends mon chapeau, tu prends le tien; nous prenons le nôtre, vous prenez le vôtre, ils prennent le leur.

Հրահանգ 52.

Ինչո՞ւ աշակերտները միշտ իմ գնդակս կ'առնուն.
չեմ ուզեր որ անոնք զայն առնուն (qu'ils la prennent):
— Ես կ'ուզեմ ջուր խմել եւ դուն դարեջուր խմել
կ'ուզես. մենք կ'ուզենք դուռը գոցել, իսկ անոնք կ'ուզեն
զանիկայ բանալ: — Ես տետրակս կ'առնում, իսկ դուն
գիրքդ կ'առնուս. մենք կ'առնունք բարենիշ մը, իսկ
անոնք կ'առնուն յոռենիշ մը: — Դուք մեր գիրքը
կ'առնուք, մենք ալ անոնցը կ'առնունք: — Սա գնդակը
կը տեսնես: — Այո, ես զայն կը տեսնեմ: — Տղաք
սա օղաթռիչը կը տեսնեն: — Այո, զայն կը տեսնեն:
— Բարեպաշտ տղաք աղօթագիրքնին (leur livre de
prière) կ'առնուն, եկեղեցի կ'երթան: — Կը տեսնե՞ք
սա պղտիկ մանչերը. շատ փութաջան են: — Կրնա՞ք
ինծի ըսել ժամը քանի՞ է (quelle heure il est?): —
Չեմ կրնար զայն ձեզի ըսել. ժամացոյցս վրաս չէ: —
Երէկ դարոց դացի եւ գիրքս առի: — Մենք զԱստուած
չենք տեսներ. բայց Աստուած զմեզ կը տեսնէ: — Երբ
չար (le mal) կը գործենք (կ'ընենք), Աստուած զմեզ
կը տեսնէ. զմեզ կը տեսնէ, երբ բարի (le bien) կը
գործենք:

Յերսմացի հրահանգ — Exercices oraux.

Խոնարհեցէ՛ հետեւեալ քայերը.

Je vais manger (պիտի ուտեմ) du fromage
avec du pain. — Je mets du sel dans la soupe.
— Avant de sortir, je brosserai mes vêtements.
— J'entre chez le boulanger (հացագործ), j'y
achète un petit pain, je le mets dans ma poche,

puis je paye (*կը վճարեմ*) et je m'en vais. — Je prends mon petit frère dans mes bras et l'embrasse. — Je saigne du nez (*քթէս արիւն կու գայ*). — Si je prends un coup (*քիչ մը*) de froid, j'ai tout de suite (*անմիջապէս*) le rhume et la toux (*հարբուխ եւ հաղ կ'ուենենամ*).

Բառագիտութիւն — Vocabulaire.

Ecrire <i>գրել</i>	Dire <i>ըսել</i>
j'écris <i>կը գրեմ</i>	je dis <i>կ'ըսեմ</i>
tu écris <i>կը գրես</i>	tu dis <i>կ'ըսես</i>
il écrit <i>կը գրէ</i>	il dit <i>կ'ըսէ</i>
nous écrivons <i>կը գրենք</i>	nous disons <i>կ'ըսենք</i>
vous écrivez <i>կը գրէք</i>	vous dites <i>կ'ըսէք</i>
ils écrivent <i>կը գրեն</i>	ils disent <i>կ'ըսեն</i>
la semaine <i>շաբաթ</i> [<i>օրը</i>]	la bouteille <i>շէշ</i>
toute la journée <i>ամբողջ</i>	j'ai écrit <i>գրեցի</i>
le verre <i>գաւաթ</i>	j'ai dit <i>ըսի</i>
le nom <i>անուն</i>	que <i>որ</i>
il y a <i>կայ</i>	il n'y a pas <i>չկայ</i>

Thème 53.

Ma Sœur dit qu'il n'y a pas de classe aujourd'hui. — Hier j'ai travaillé toute la journée; aujourd'hui j'aurai une bonne note. — Qui a bu ce vin? — Je ne sais pas. — Qui a écrit cette bonne lettre? — Marie n'a pas su sa leçon, car elle est allée hier au cinéma. — Une bonne fille ne va pas au cinéma. — Hier j'ai bu trois grands verres d'eau fraîche, car j'avais soif. —

La servante a apporté une bouteille d'eau fraîche. — Vous dites toujours la vérité. — Dis-moi ton nom. — Chaque jour nous écrivons nos devoirs. — Les garçons n'écrivent pas leurs devoirs. — Toute la semaine ils ont su leurs leçons. — Qui a dit cela (*ասիկայ*)? — Mon père est allé à la ville, et il m'a acheté des pommes, des poires et des cerises. — Ma Sœur est très contente de ma sœur, car elle n'est pas turbulente comme (*պէս*) Thérèse, et elle sait très bien ses leçons. — Il y a plusieurs (*շատ*) enfants qui n'ont pas bien travaillé, ils ne changeront (*փոխել*) pas de classe.

Հրահանգ 54.

Այս շաբաթ աղէկ աշխատեցայ. Բոլորն ինձմէ գոհ պիտի ըլլայ: — Ձեր քոյրերն ինչ կ'ընեն դասարանին մէջ: — Անոնք շարադրութիւննին կը գրեն դասարանին մէջ: — Պզտիկ քոյրս կու լայ, որովհետեւ շատ կը մտի (grand froid): — Բոլոր օրը աղէկ աշխատեցայ. շարադրութիւններս շինեցի (ըրի). դասերս սորվեցայ. Բոլոր բարենիշ մը պիտի տայ ինծի: — Երէկ ո՞ր էիր: — Երէկ եկեղեցի գացի (j'ai été à): — Դուն միշտ ճշմարտութիւնը չես ըսեր. երբեմն սուտեր (des mensonges) կ'ըսես: — Բարի աշակերտ մը երբեք սուտ պէտք չէ ըսել (ne doit jamais): — Ամէն շաբաթ հօրս նամակ մը կը գրեմ: — Ըսէք ինծի (dites-moi) ինչորեմ, ձեր անունը: — Իմ անունս (je m'appelle) Մարիամ է: — Ո՞ր (quelle) դասարանին մէջն էք: —

Ես Առաջին դասարանին մէջն եմ (en Première). բայց
 գալ տարի (l'année prochaine) Երկրորդ (en Seconde)
 պիտի մանեմ (je passerai): — Բոլորն ինծմէ շատ գոհ
 է. որովհետեւ շատ փութաջան եմ եւ դասի մէջ
 աղմկարար (turbulente) չեմ: — Թերեզը ո՞ր դասա-
 րանին մէջն է: — Թերեզն ալ մի եւ նոյն (la même)
 դասարանին մէջն է. բայց անկապ դասարան պիտի
 չփոխէ. որովհետեւ միշտ ծոյլ եղած է (elle a été) եւ
 երբեք դասը չէ գիտցած (et elle n'a jamais su): —
 Այսօր արձակուրդը կը սկսի (les vacances com-
 mencent). պէտք է (il faut) դպրոցէն մեկնիլ: —
 Բարի արձակուրդ (bonnes vacances!), աղաքներս: —
 Շնորհակալութիւն (merci!), Վարդապետ: — Բարի
 արձակուրդ, աղջիկներս: — Շնորհակալութիւն, Բոյր:
 — Գալ տարի զերար կը տեսնենք (au revoir à l'année
 prochaine!):

Բերանացի հրահանգ — Exercices oraux.

Խնայեցէ՛ք հետեւեալ բայերը.

Je pleure, car je quitte l'école. — Pendant
 les vacances je ne négligerai (զանց առնուլ) pas
 mes prières. — Aujourd'hui je quitte l'école,
 mais l'année prochaine je reviendrai. — Je re-
 mercie ma Sœur de tous ses soins maternels. —
 Je remercie mon Père, pour tous ses bons con-
 seils paternels. — Je remercie tous mes maîtres
 de leurs bonnes leçons. — Je demande pardon
 pour toutes mes fautes.

ՕԺԱՆԴԱԿ ԲԱՅԵՐՈՒ ԽՈՆԱՐՀՈՒՄԸ Conjugaison des verbes auxiliares.

Ունենալ — Avoir.

ՈՒՆԵՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ — Mode Indicatif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

J'ai ունիմ
 tu as ունիս
 il a ունի
 nous avons ունինք
 vous avez ունիք
 ils ont ունին

ՅԱՐԱԿԱՍԱՐ — Passé indéfini.

j'ai eu ունեցած եմ
 tu as eu ունեցած ես
 il a eu ունեցած է [էր
 nous avons eu ունեցած
 vous avez eu ունեցած էք
 ils ont eu ունեցած են

ԱՆԿԱՍԱՐ — Imparfait.

j'avais ունէի
 tu avais ունէիր
 il avait ունէր
 nous avions ունէինք

vous aviez ունէիք
 ils avaient ունէին

ԳԵՐԱԿԱՏ. — Plus-que-parfait.

j'avais eu ունեցած էի
 tu avais eu ունեցած էիր
 il avait eu ունեցած էր
 nous avions eu ունեցած
 էինք
 vous aviez eu ունեցած էիք
 ils avaient eu ունեցած էին

ԱՍԱՐԵԱՆ — Passé défini.

j'eus ունեցայ
 tu eus ունեցար
 il eut ունեցաւ

ԱՅ. ՅԱՌ. — Passé antérieur.

j'eus eu ունեցայ
 tu eus eu ունեցար
 il eut eu ունեցաւ

nous eûmes ունեցանք
vous eûtes ունեցաք
ils eurent ունեցան

ԱՊԱՐԱՆԻ — Futur.

j'aurai պիտի ունենամ

tu auras պիտի ունենաս

il aura պիտի ունենայ

nous aurons պիտի ունենանք

vous aurez պիտի ունենաք

ils auront պիտի ունենան

ԹԷՒԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ — Mode Conditionnel.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

j'aurais պիտի ունենայի

tu aurais պիտի ունենայիր

il aurait պիտի ունենար

nous aurions պիտի ունենայինք

vous auriez պիտի ունենայիք

ils auraient պիտի ունենային

nous eûmes eu ունեցանք
vous eûtes eu ունեցաք
ils eurent eu ունեցան

ԱՆՑԵԱԼ ԱՊ. — Futur antérieur.

j'aurai eu ունեցած պիտի
ըլամ

tu auras eu ունեցած պիտի
ըլաս

il aura eu ունեցած պիտի
ըլայ

nous aurons eu ունեցած
պիտի ըլանք

vous aurez eu ունեցած
պիտի ըլաք

ils auront eu ունեցած
պիտի ըլան

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

j'aurais eu ունեցած պիտի
ըլայի

tu aurais eu ունեցած պիտի
ըլայիր

il aurait eu ունեցած պիտի
ըլար

nous aurions eu ունեցած
պիտի ըլայինք

vous auriez eu ունեցած
պիտի ըլայիք

ils auraient eu ունեցած
պիտի ըլային

ՀՐԱՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ — Mode Impératif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

aie ունեցիր

ayons ունենանք

ayez ունեցէք

ՍՅՈՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ — Mode Subjonctif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

que j'aie որ ունենամ

que tu aies որ ունենաս

qu'il ait որ ունենայ

que nous ayons որ ունենանք

que vous ayez որ ունենաք

qu'ils aient որ ունենան

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

que j'aie eu որ ունեցած
ըլամ

que tu aies eu որ ունեցած
ըլաս

qu'il ait eu որ ունեցած
ըլայ

que nous ayons eu որ ունեցած
ըլանք

que vous ayez eu որ ունեցած
ըլաք

qu'ils aient eu որ ունեցած
ըլան

ԱՆԿԱՏԱՐ — Imparfait.

que j'eusse որ ունենայի

que tu eusses որ ունենայիր

qu'il eût որ ունենար

que nous eussions որ ունենայինք

que vous eussiez որ ունենայիք

ԳԵՐԱԿԱՏ. — Plus-que-parfait.

que j'eusse eu որ ունեցած
ըլայի

que tu eusses eu որ ունեցած
ըլայիր

qu'il eût eu որ ունեցած
ըլար

que nous eussions eu որ ունեցած
ըլայինք

que vous eussiez eu որ ունեցած
ըլայիք

qu'ils eussent որ ունե- qu'ils eussent eu որ ունե-
նային ցած ըլլային

ԱՆՆԲԵՆԻՈՅԹ — Mode Infinitif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

avoir ունենալ

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

avoir eu ունեցած ըլլալ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ — Participe.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

ayant ունենալով

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

eu, ayant eu ունեցած,
ունեցած ըլլալով

ԸՆԴԱԿ — Être.

ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԿ — Mode Indicatif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

Je suis եմ
tu es ես
il est է
nous sommes ենք
vous êtes էք
ils sont են

ՅԱՐԱԿԱՏԱՐ — Passé indéfini.

j'ai été եղած եմ
tu as été եղած ես
il a été եղած է
nous avons été եղած ենք
vous avez été եղած էք
ils ont été եղած են

ԱՆԿԱՏԱՐ — Imparfait.

j'étais էի
tu étais էիր
il était էր
nous étions էինք
vous étiez էիք
ils étaient էին

ԳԵՐԱԿԱՏ. — Plus-que-parfait.

j'avais été եղած էի
tu avais été եղած էիր
il avait été եղած էր
nous avions été եղած էինք
vous aviez été եղած էիք
ils avaient été եղած էին

ԿԱՏԱՐԵԱԼ — Passé défini.

je fus եղայ
tu fus եղար
il fut եղաւ
nous fûmes եղանք
vous fûtes եղաք
ils furent եղան

ԱՆՑ. ՅԱՌ. — Passé antérieur.

j'eus été եղայ
tu eus été եղար
il eut été եղաւ
nous eûmes été եղանք
vous eûtes été եղաք
ils eurent été եղան

ԱՊԱՌԻՒՆԻ — Futur.

je serai պիտի ըլլամ
tu seras պիտի ըլլաս

ԱՆՑԵԱԼ ԱՊ. — Futur antérieur.

j'aurai été եղած պիտի
ըլլամ
tu auras été եղած պիտի
ըլլաս

il sera պիտի ըլլայ
nous serons պիտի ըլլանք

il aura été եղած պիտի ըլլայ
nous aurons été եղած
պիտի ըլլանք

vous serez պիտի ըլլաք

vous aurez été եղած
պիտի ըլլաք

ils seront պիտի ըլլան

ils auront été եղած պիտի
ըլլան

ԹԵՂԱԿԱՆ ԵՂԱՆԿ — Mode Conditionnel.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

je serais պիտի ըլլայի

tu serais պիտի ըլլայիր

il serait պիտի ըլլար

nous serions պիտի ըլ-
լայինք

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

j'aurais été եղած պիտի
ըլլայի

tu aurais été եղած պիտի
ըլլայիր

il aurait été եղած պիտի
ըլլար

nous aurions été եղած
պիտի ըլլայինք

vous seriez պիտի ըլ- vous auriez été եղած
լայիք պիտի ըլայիք
ils seraient պիտի ըլային ils auraient été եղած
պիտի ըլային

ՀՐԱՄԱՐԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ — Mode Impératif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

sois եղիք
soyons ըլանք
soyez եղէք

ՕՏՈՐԱԴԱՐԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ — Mode Subjonctif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

ԱՆՅԵԱԼ — Passé.

que je sois որ ըլամ
que tu sois որ ըլաս
qu'il soit որ ըլայ
que nous soyons որ ըլ-
անք
que vous soyez որ ըլաք
qu'ils soient որ ըլան
que j'aie été որ եղած
ըլամ
que tu aies été որ եղած
ըլաս
qu'il ait été որ եղած ըլայ
que nous ayons été որ
եղած ըլանք
que vous ayez été որ
եղած ըլաք
qu'ils aient été որ եղած
ըլան

ԱՆԿԱՏԱՐ — Imparfait.

que je fusse որ ըլայի
que tu fusses որ ըլայիր
qu'il fût որ ըլար

ԳԵՐԱԿԱՆ. — Plus-que-parfait.

que j'eusse été որ եղած
ըլայի
que tu eusses été որ
եղած ըլայիր
qu'il eût été որ եղած
ըլար

que nous fussions որ que nous eussions été
ըլայինք որ եղած ըլայինք
que vous fussiez որ ըլ- que vous eussiez été որ
լայիք եղած ըլայիք
qu'ils fussent որ ըլային qu'ils eussent été որ
եղած ըլային

ԱՆԵՐԵՒՈՅԹ — Mode Infinitif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

ԱՆՅԵԱԼ — Passé.

être ըլալ

avoir été եղած ըլալ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ — Participe.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

ԱՆՅԵԱԼ — Passé.

étant ըլալով

été, ayant été եղած,
եղած ըլալով

Յերանգի հրահանգ — Exercices oraux.

Այս արհեստներն համայն խնամքեղե՛ք հետեւեալ
խօսքերը պարզապէս աշականներն ալ իմեցնել.

Avoir peur quand il tonne (որոտալու ատեն
վախնալ). — Avoir honte de ne pas connaître
(գիտնալ) sa leçon. — Avoir grand soin de ses
habits. — Avoir froid quand il gèle (երբ կը
սառի). — Avoir chaud quand il fait du soleil.
— Être le premier de sa classe. — Être le plus
sage parmi (մէջ) ses compagnons. — Être une
fois par semaine chez sa tante. — Être ailleurs
(խելքն ուրիշ տեղ ըլալ) pendant la leçon.

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԼԺՈՐԴՈՒԹԵԱՆՅ ՊԱՏԿԵՐԸ
Tableau des quatre conjugaisons.

Ա. — er
aimer

ՄԱՆԴԱՆԱԿԱՆ ԵԳԱՆԱԿ — Mode Indicatif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

j'aime
tu aimes
il aime
nous aimons
vous aimez
ils aiment

ՅԱՐԱԿԱՍԱՐ — Passé indéfini.

j'ai aimé
tu as aimé
il a aimé
nous avons aimé
vous avez aimé
ils ont aimé

ԱՆԿԱՍԱՐ — Imparfait.

j'aimais
tu aimais
il aimait
nous aimions
vous aimiez
ils aimaient

ԳԵՐԱԿԱՍ. — Plus-que-parfait.

j'avais aimé
tu avais aimé
il avait aimé
nous avions aimé
vous aviez aimé
ils avaient aimé

ԿԱՍԱՐԵԱԼ — Passé défini.

j'aimai
tu aimas
il aima
nous aimâmes
vous aimâtes
ils aimèrent

ԱՆՑ. ՅԱՌ. — Passé antérieur.

j'eus aimé
tu eus aimé
il eut aimé
nous eûmes aimé
vous eûtes aimé
ils eurent aimé

ԱՊԱՌՆԻ — Futur.

j'aimerai
tu aimeras
il aimera
nous aimerons
vous aimerez
ils aimeront

ԱՆՑԵԱԼ ԱՊ. — Futur antérieur.

j'aurai aimé
tu auras aimé
il aura aimé
nous aurons aimé
vous aurez aimé
ils auront aimé

ԹԷԱԿԱՆ ԵԳԱՆԱԿ — Mode Conditionnel.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

j'aimerais
tu aimerais
il aimerait
nous aimerions
vous aimeriez
ils aimeraient

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

j'aurais aimé
tu aurais aimé
il aurait aimé
nous aurions aimé
vous auriez aimé
ils auraient aimé

ՀԻՐԱՏՈՒԿԱՆ ԵԳԱՆԱԿ — Mode Impératif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

aime
aimons
aimez

ՄՏՈՐԱԳԱՍՈՒԿԱՆ ԵԳԱՆԱԿ — Mode Subjonctif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

que j'aime
que tu aimes
qu'il aime
que nous aimions
que vous aimiez
qu'ils aiment

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

que j'aie aimé
que tu aies aimé
qu'il ait aimé
que nous ayons aimé
que vous ayez aimé
qu'ils aient aimé

ԱՆԿԱՏԱՐ — Imparfait.

que j'aimasse
que tu aimasses
qu'il aimât
que nous aimassions
que vous aimassiez
qu'ils aimassent

ԳԵՐԱԿԱՏ. — Plus-que-parfait.

que j'eusse aimé
que tu eusses aimé
qu'il eût aimé
que nous eussions aimé
que vous eussiez aimé
qu'ils eussent aimé

ԱՆԵՐԵԻՈՅԹ — Mode Infinitif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

aimer

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

avoir aimé

ԱՆԿՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ — Mode Participle.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

aimant

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

aimé, ayant aimé

Բ. — ir

finir

ՍԵՀՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ — Mode Indicatif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

je finis
tu finis
il finit
nous finissons
vous finissez
ils finissent

ՅԱՐԱԿԱՏԱՐ — Passé indéfini.

j'ai fini
tu as fini
il a fini
nous avons fini
vous avez fini
ils ont fini

ԱՆԿԱՏԱՐ — Imparfait.

je finissais
tu finissais
il finissait
nous finissions
vous finissiez
ils finissaient

ԳԵՐԱԿԱՏ. — Plus-que-parfait.

j'avais fini
tu avais fini
il avait fini
nous avions fini
vous aviez fini
ils avaient fini

ԿԱՏԱՐԵԱԼ — Passé défini.

je finis
tu finis
il finit
nous finîmes
vous finîtes
ils finirent

ԱՆՑ. ՅԱՌ. — Passé antérieur.

j'eus fini
tu eus fini
il eut fini
nous eûmes fini
vous eûtes fini
ils eurent fini

ԱՊԱՌՆԻ — Futur.

je finirai
tu finiras
il finira
nous finirons
vous finirez
ils finiront

ԱՆՑԵԱԼ ԱՊ. — Futur antérieur.

j'aurai fini
tu auras fini
il aura fini
nous aurons fini
vous aurez fini
ils auront fini

ԹԵԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ — Mode Conditionnel.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

je finirais
tu finirais
il finirait
nous finirions
vous finiriez
ils finiraient

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

j'aurais fini
tu aurais fini
il aurait fini
nous aurions fini
vous auriez fini
ils auraient fini

ՀԻՄՄԱՅԻՆ ԵԶՆԱԿ — Mode Impératif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

finis
finissons
finissez

ՍՅՈՐԵԴԱՅԻՆ ԵԶՆԱԿ — Mode Subjonctif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

que je finisse
que tu finisses
qu'il finisse
que nous finissions
que vous finissiez
qu'ils finissent

ԱՅՑԵԱԼ — Passé.

que j'aie fini
que tu aies fini
qu'il ait fini
que nous ayons fini
que vous ayez fini
qu'ils aient fini

ԱՆԿԱՏԱՐ — Imparfait.

que je finisse
que tu finisses
qu'il finît
que nous finissions
que vous finissiez
qu'ils finissent

ԳԵՐԱԿԱՏ. — Plus-que-parfait.

que j'eusse fini
que tu eusses fini
qu'il eût fini
que nous eussions fini
que vous eussiez fini
qu'ils eussent fini

ԱՆԵՐԵԻՈՅԹ — Mode Infinitif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

finir

ԱՅՑԵԱԼ — Passé.

avoir fini

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ — Mode Participe.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

finissant

ԱՅՑԵԱԼ — Passé.

fini, ayant fini

Գ. — oir

recevoir

ՍՈՂՄԱՅԻՆ ԵԶՆԱԿ — Mode Indicatif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

je reçois
tu reçois
il reçoit
nous recevons
vous recevez
ils reçoivent

ՅԱՐԱԿԱՏԱՐ — Passé indéfini.

j'ai reçu
tu as reçu
il a reçu
nous avons reçu
vous avez reçu
ils ont reçu

ԱՆԿԱՏԱՐ — Imparfait.

je recevais
tu recevais
il recevait
nous recevions
vous receviez
ils recevaient

ԳԵՐԱԿԱՏ. — Plus-que-parfait.

j'avais reçu
tu avais reçu
il avait reçu
nous avions reçu
vous aviez reçu
ils avaient reçu

ԿԱՏԱՐԵԱԼ — Passé défini.

je reçus
tu reçus
il reçut
nous reçûmes
nous reçûtes
ils reçurent

ԱՅՑ. ՅԱՌ. — Passé antérieur.

j'eus reçu
tu eus reçu
il eut reçu
nous eûmes reçu
vous eûtes reçu
ils eurent reçu

ԱԳԱՌՆԻ — Futur.

je recevrai
tu recevras
il recevra

ԱՅՑԵԱԼ ԱԳ. — Futur antérieur.

j'aurai reçu
tu auras reçu
il aura reçu

nous recevrons
vous recevrez
ils recevront

nous aurons reçu
vous aurez reçu
ils auront reçu

ԹԷՆԿԱՆ ԵՂԱՆԿ — Mode Conditionnel.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

je recevrais
tu recevrais
il recevrait
nous recevriions
vous recevriez
ils recevraient

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

j'aurais reçu
tu aurais reçu
il aurait reçu
nous aurions reçu
vous auriez reçu
ils auraient reçu

ՀՐԱՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԿ — Mode Impératif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

reçois
recevons
recevez

ՍՏՈՐԿԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԿ — Mode Subjonctif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

que je reçoive
que tu reçoives
qu'il reçoive
que nous recevions
que vous receviez
qu'ils reçoivent

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

que j'aie reçu
que tu aies reçu
qu'il ait reçu
que nous ayons reçu
que vous ayez reçu
qu'ils aient reçu

ԱՆԿԱՍԱՐ — Imparfait.

que je reçusse
que tu reçusses
qu'il reçût

ԳԵՐԱԿԱՏ — Plus-que-parfait.

que j'eusse reçu
que tu eusses reçu
qu'il eût reçu

que nous reçussions
que vous reçussiez
qu'ils reçussent

que nous eussions reçu
que vous eussiez reçu
qu'ils eussent reçu

ԱՆԵՐԵՒՈՐԹ — Mode Infinitif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

recevoir

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

avoir reçu

ՐՆԴՈՐՆԵԼՈՒԹԻՒՆ — Mode Participe.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

recevant

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

reçu, ayant reçu

Դ. — re
rompre

ՍԱՀԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԿ — Mode Indicatif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

je romps
tu romps
il rompt
nous rompons
vous rompez
ils rompent

ՅԱՐԱԿԱՏԱՐ — Passé Indéfini.

j'ai rompu
tu as rompu
il a rompu
nous avons rompu
vous avez rompu
ils ont rompu

ԱՆԿԱՍԱՐ — Imparfait.

je rompais
tu rompais
il rompait
nous rompions
vous rompiez
ils rompaient

ԳԵՐԱԿԱՏ. — Plus-que-parfait.

j'avais rompu
tu avais rompu
il avait rompu
nous avions rompu
vous aviez rompu
ils avaient rompu

ԿԱՏԱՐԵԱԼ — Passé défini.

je rompis
tu rompis
il rompit
nous rompîmes
vous rompîtes
ils rompirent

ԱՊԱՌԻԻ — Futur.

je romprai
tu rompras
il rompra
nous romprons
vous romprez
ils rompront

ԹԵԼԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ — Mode Conditionnel.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

je romprais
tu romprais
il romprait
nous romprions
vous rompriez
ils rompraient

ԱՆՑ. ՅԱՌ. — Passé antérieur.

j'eus rompu
tu eus rompu
il eut rompu
nous eûmes rompu
vous eûtes rompu
ils eurent rompu

ԱՆՑԵԱԼ ԱՊ. — Futur antérieur.

j'aurai rompu
tu auras rompu
il aura rompu
nous aurons rompu
vous aurez rompu
ils auront rompu

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

j'aurais rompu
tu aurais rompu
il aurait rompu
nous aurions rompu
vous auriez rompu
ils auraient rompu

ՀՐԱՄԱՐԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ — Mode Impératif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

romps
rompons
rompez

ՍՏՈՐԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ — Mode Subjonctif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

que je rompe
que tu rompes
qu'il rompe
que nous rompions
que vous rompiez
qu'ils rompent

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

que j'aie rompu
que tu aies rompu
qu'il ait rompu
que nous ayons rompu
que vous ayez rompu
qu'ils aient rompu

ԱՆԿԱՏԱՐ — Imparfait.

que je rompis
que tu rompisses
qu'il rompît
que nous rompissions
que vous rompissiez
qu'ils rompissent

ԳԵՐԱԿԱՆ. — Plus-que-parfait.

que j'eusse rompu
que tu eusses rompu
qu'il eût rompu
que nous eussions rompu
que vous eussiez rompu
qu'ils eussent rompu

ԱՆԵՐԵՆՈՐԹ — Mode Infinitif.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

rompre

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

avoir rompu

ԱՆԴՈՐԱՆԱԿԱՆ — Mode Participe.

ՆԵՐԿԱՅ — Présent.

rompant

ԱՆՑԵԱԼ — Passé.

rompu, ayant rompu

4. ՄԱՍՆ

ԸՆԹԵՐՅՈՒԱԾՔ ԵՒ ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

Lectures et Récitations.

1. Compter¹.

Un, deux, trois,
J'irai dans le bois²;
Quatre, cinq, six,
Cueillir³ des cerises;
Sept, huit, neuf,
Dans mon panier neuf;
Dix, onze, douze,
Elles seront toutes rouges.

2.

Trente jours ont novembre⁴,
Avril⁵, juin⁶ et septembre⁷,
De vingt-huit il en est un,
Les autres⁸ en ont trente et un.

3. Amusette⁹.

Bonjour, Lundi!
Comment va Mardi?

¹ Հաշուել. — ² անտառ. — ³ ժողովել. — ⁴ նոյեմբեր. — ⁵ ապրիլ.
— ⁶ յունիս. — ⁷ սեպտեմբեր. — ⁸ մյուսները. — ⁹ զուարճալիք:

Très bien, Mercredi.
Je viens de la part¹ de Jeudi
Dire à Vendredi
Qu'il s'appête² Samedi
Pour aller à l'église Dimanche.

4. Règle pour vivre³ cent ans.

Se lever à six⁴, déjeuner à dix,
Dîner à six, se coucher⁵ à dix,
Font vivre l'homme dix fois dix.

5. Amusette.

— Comment t'appelles-tu⁶?
— Je m'appelle comme mon père.
— Et comment s'appelle ton père?
— Mon père s'appelle comme moi.
— Et comment vous appelez-vous tous les deux?
— Nous nous appelons l'un comme l'autre.

6. Qui peut dire cela?

Bonjour, Madame Sans-Souci,
Combien ces six saucissons⁷-ci?
Six sous ces six saucissons-ci.
Six sous ces six saucissons-ci?
C'est bien cher⁸, Madame Sans-Souci.

¹ Կողմանէ. — ² որ պատրաստուի. — ³ ապրիլ. — ⁴ ժամը
վեցին էլիւ. — ⁵ պառկիւ. — ⁶ անունդ քիչ է. — ⁷ երկու. —
⁸ սուղ:

7. Une bonne raison¹.

«C'est très bien d'être bonne, ma fille, dit la mère, mais pourquoi donnes-tu ton argent à cette pauvre vieille-là au coin²?»

«Elle vend des bonbons!»

8. Devinettes³ et Enigmes³.

1. Au printemps⁴, je te réjouis⁵

En été⁶, je te rafraîchis⁷;

En automne⁸, je te nourris⁹;

En hiver¹⁰, je te dégourdis¹¹.

2. Qu'est-ce qui est gros comme une église?
Et ne pèse pas une cerise¹².

3. En quoi les demoiselles
Aux anges ressemblent-elles¹³?

4. Je ne suis ni homme ni bête¹⁴,
Et j'ai le cœur¹⁵ dans la tête¹⁶.

5. Dis-moi, de grâce¹⁷, quelle est la chose
Qui nuit et jour ne se repose¹⁸?

6. Je pique¹⁹ mais j'attache²⁰
Je pique mais ne blesse²¹ pas.

¹ Պատճառաբանութիւն. — ² անկիւնը. — ³ հանելուկ եւ առեղծուած. — ⁴ գարուն. — ⁵ զբեղ կը զուարճացընեմ. — ⁶ ամառ. — ⁷ զբեղ կը զովացընեմ. — ⁸ աշուն. — ⁹ զբեղ կը սնուցանեմ. — ¹⁰ ձմեռ. — ¹¹ կը տաքցընեմ ընդարմացած անդամներդ. — ¹² կեռասի չափ ծանրութիւն չունի. — ¹³ կը նմանին. — ¹⁴ անասուն. — ¹⁵ սիրտ. — ¹⁶ գլուխ. — ¹⁷ խնդրեմ. — ¹⁸ չի հանգչիր. — ¹⁹ կը խայթեմ. — ²⁰ կը կցեմ. — ²¹ չեմ վերաւորեր:

7. Je pique mais je réunis¹,
Partout où je passe, j'attache.

8. Je suis dans les airs²;
On m'attend³ sur la terre
Quand gronde⁴ le tonnerre⁵,
Quand brillent⁶ les éclairs⁷.

9. L'été je suis liquide⁸,
L'hiver blanche et solide⁹,
Et dans toute saison¹⁰
Une douce boisson¹¹.

10. Je suis toujours au bout¹² du jardin;
Je commence la nuit, je finis¹³ le matin¹⁴.

9. La petite capitaliste¹⁵.

Une petite fille pleure dans la rue. Une dame demande¹⁶ ce qu'elle a. «Madame, répond¹⁷ la fillette, maman m'a donné deux piastres¹⁸ pour acheter un cahier, et j'ai perdu les deux piastres.» — «C'est un malheur facile à corriger¹⁹, ma petite, dit la dame. Voilà deux autres piastres; mais maintenant aie soin²⁰ de ne plus les perdre.» — «Merci, madame», dit la fillette; mais peu après

¹ կը միացընեմ. — ² օդ. — ³ ինծի կը սպասեն. — ⁴ կը գոռայ. — ⁵ որոտումը. — ⁶ կը փայլեն. — ⁷ կայծակները. — ⁸ հեղուկ. — ⁹ հաստատուն. — ¹⁰ եղանակ. — ¹¹ բմիկ. — ¹² ծայրը. — ¹³ կը լնցընեմ. — ¹⁴ առտու. — ¹⁵ դրամատէր. — ¹⁶ կը հարցընէ թէ. — ¹⁷ կը պատասխանէ. — ¹⁸ դահեկան. — ¹⁹ այդ կորուստը դիւրին է դարձնել. — ²⁰ հոգ տար:

elle recommence¹ à pleurer. — «Qu'as-tu donc encore²?» — «Oh! que³ je suis malheureuse d'avoir perdu mes deux piastres; sans cela⁴, j'aurais quatre piastres maintenant.»

10. Un enfant à sa mère.

Quel cadeau⁵ peut faire à sa mère
Un jeune enfant reconnaissant⁶?
Son cœur est son seul bien⁷ sur terre;
Prends-le, maman, c'est mon présent⁸.

11. Prière.

Doux Jésus, mon Sauveur⁹,
Viens, habite¹⁰ en mon cœur.
Je veux être fidèle,
Sois mon divin¹¹ modèle.
Mets en moi la bonté,
La foi¹², la charité¹³;
Qu'en vrai chrétien je vive¹⁴
Et qu'à la fin j'arrive¹⁵
Au bonheur éternel¹⁶
Avec toi, dans le ciel.

¹ Դարձեալ կը սկսի. — ² դարձեալ ի՞նչ եղար. — ³ որչափ.
— ⁴ ապա թէ ոչ. — ⁵ պարգեւ. — ⁶ երախտագէտ. — ⁷ հարստու-
թիւն. — ⁸ նուէր. — ⁹ փրկիչ. — ¹⁰ բնակէ. — ¹¹ իմ աստուա-
ծային օրինակս եղիր. — ¹² հաւատք. — ¹³ սէր. — ¹⁴ որ իբրեւ ճշմա-
րիտ քրիստոնէայ ապրիմ. — ¹⁵ եւ վերջապէս հասնիմ. — ¹⁶ յաւի-
տենական:

12. Pour le bon Dieu que puis-je faire?

Pour le bon Dieu que puis-je faire?
Je suis si petit, si petit!
Voici ce que mon cœur me dit:
«J'aimerais bien ma bonne mère!
Je puis l'aimer quoique¹ petit!»

Pour Dieu que puis-je encore faire?
Puisque² c'est Dieu qui nous bénit³,
Je prierai bien, près de mon lit⁴,
Ce bon Dieu que ma mère adore⁵:
On peut prier, quoique petit!

Et puis-je faire d'avantage⁶?
A l'école où l'on me conduit⁷,
Attentif à tout ce qu'on dit⁸,
Je m'efforcerai⁹ d'être sage.
On peut l'être quoique petit!

Et quoi d'autre enfin? — Si ma mère
Me réprimande¹⁰ ou m'avertit¹¹,
J'y veillerai¹², quoique petit,
Pour corriger¹³ mon caractère¹⁴:
C'est comme cela qu'on grandit¹⁵.

¹ Թեպէտ. — ² քանի որ. — ³ կ'օրհնէ. — ⁴ անկողնոյս քովը.
— ⁵ կը պաշտէ, սաստիկ կը սիրէ. — ⁶ աւելի. — ⁷ կը տանին. — ⁸ ամէն
բառածին մտադիր. — ⁹ պիտի ջանամ. — ¹⁰ զիս յանդիմանէ. ¹¹ կամ
զիս զգուշացընէ. — ¹² պիտի աշխատիմ. — ¹³ ուղղելու. — ¹⁴ բնու-
թիւնս, նկարագիրս. — ¹⁵ ահա այսպէս կը մեծնայ մարդս:

13. L'agneau.

Parfois¹, l'agneau
Loin² du troupeau³
Reste en arrière⁴.

- Alors, sa mère
Pour l'appeler
N'a qu'à bêler⁵.
- L'agneau s'arrête⁶,
Lève⁷ la tête,
Puis, vivement⁸
Vers sa maman
Il vient se mettre⁹
En bondissant¹⁰.
- Quel bonheur¹¹ d'être
Obéissant!

14. Le bon ange.

Un ange¹² toujours veille¹³
Sur l'enfant endormi¹⁴,
Et lorsqu'il¹⁵ se réveille¹⁶,
L'enfant trouve un ami,
Qui le protège¹⁷ nuit¹⁸ et jours,
Comme une mère avec amour¹⁹.

¹ Երբեմն. — ² Հեռու. — ³ Հոտ. — ⁴ Ետ կը մնայ. — ⁵ մայել:
— ⁶ կը կենայ. — ⁷ վեր կը վերցընէ. — ⁸ արագարար. — ⁹ նստիւ.
— ¹⁰ ցատքըրտելով. — ¹¹ երջանկութիւն. — ¹² հրեշտակ. — ¹³ կը
հսկէ. — ¹⁴ քնացած. — ¹⁵ եւ երբ. — ¹⁶ կ'արթննայ. — ¹⁷ զինքը
կը պաշտպանէ. — ¹⁸ գիշեր ցորեկ. — ¹⁹ խանդավառանք:

Quand un enfant est sage,
Son bon ange est joyeux¹;
Il l'aide², l'encourage³
Au travail⁴, dans les jeux.
Mais quoiqu'il⁵ reste sous son toit⁶,
Aucun enfant ne l'aperçoit⁷.

Dieu, la bonté⁸ suprême⁹,
Lui dit: «Descends¹⁰ des cieux;
Conduis¹¹ l'enfant qui m'aime,
Je veux qu'il soit heureux;
Et jusqu'à la fin de ses jours,
Sur lui tu veilleras toujours.»

15. La petite mendiante.

C'est la petite mendiante,
Qui vous demande un peu de pain;
Donnez à la pauvre innocente¹²,
Donnez, donnez, car elle a faim.
Ne rejetez¹³ pas sa prière¹⁴!
Votre cœur vous dira pourquoi —
J'ai six ans, je n'ai plus de mère:
J'ai faim, ayez pitié de moi¹⁵!

Hier, c'était fête¹⁶ au village,
A moi personne¹⁷ n'a songé¹⁸;

¹ Զուարթ. — ² անոր կ'օգնէ. — ³ զանկալ կը քաջալերէ. —
⁴ աշխատութեան. — ⁵ թէպէտ եւ. — ⁶ անոր յարկին տակ. — ⁷ կ'իմա-
նայ. — ⁸ բարութիւն. — ⁹ գերագոյն. — ¹⁰ իջէր երկինքէն. — ¹¹ ա-
ռաջնորդէ. — ¹² անմեղ. — ¹³ մի մերժէք. — ¹⁴ պաղատանքը. —
¹⁵ զթացէք ինծի. — ¹⁶ զիւղին տօնն էր. — ¹⁷ ոչ ոք. — ¹⁸ մտածեց:

Chacun dansait¹, sous le feuillage²,
Hélas³! et je n'ai pas mangé.
Pardonnez-moi, si je demande;
Je ne demande que du pain;
Du pain; je ne suis pas gourmande⁴;
Ah! ne me grondez⁵ pas, j'ai faim!

N'allez pas croire⁶ que j'ignore⁷
Que dans ce monde il faut souffrir⁸;
Mais je suis si petite encore!
Ah! ne me laissez pas mourir⁹;
Donnez à la pauvre petite,
Et pour vous comme elle priera!
Elle a faim, donnez, vite!
Donnez, quelqu'un vous le rendra¹⁰!

Si ma plainte¹¹ vous importune¹²,
Eh bien! je vais rire et chanter!
De l'aspect¹³ de mon infortune¹⁴
Je ne dois¹⁵ pas vous attrister¹⁶.
Quand je pleure, l'on me rejette.
Chacun me dit: «Eloigne-toi¹⁷!»
Ecoutez¹⁸ donc ma chansonnette¹⁹!
Je chante, ayez pitié de moi!

¹ Կը կարճէր. — ² տերեւայարկի տակ. — ³ աւաղ. — ⁴ որ-
կըամուլ. — ⁵ մի՛ յանդիմանէք զիս. — ⁶ մի՛ կարծէք. — ⁷ թէ չեմ
գիտեր. — ⁸ տառապիլ. — ⁹ ո՛հ, մի թողուք որ մեռնիմ. — ¹⁰ պիտի
հատուցանէ. — ¹¹ լացք. ողբ. — ¹² կը նեղացնէ. — ¹³ տեսքովը. —
¹⁴ թշուառութեանս. — ¹⁵ պէտք չեմ. — ¹⁶ տրամեցնել. — ¹⁷ հեռացի՛ր.
— ¹⁸ մտիկ քրէք ուրեմն. — ¹⁹ նուագս:

16. Petit oiseau.

(Տղայը շրջանակ մի կը կազմեն եւ երգելով կը դառնան թռչուններ
շուրջը: Թռչունն ալ տուն մ'երգելով անոնց պատասխան կու տայ:)

Les enfants.

1. Enfin nous te tenons
Petit, petit oiseau;
Enfin nous te tenons
Et nous te garderons.

L'oiseau.

Dieu m'a fait pour voler
Gentils, gentils enfants,
Dieu m'a fait pour voler,
Laissez-moi m'en aller.

Les enfants.

2. Non, nous te donnerons,
Petit, petit oiseau,
Non, nous te donnerons
Biscuits, sucre et bonbons.

L'oiseau.

Ce qui doit me nourrir,
Gentils, gentils enfants,
Ce qui doit me nourrir,
Aux champs seul peut venir.

Les enfants.

3. Nous te garderons encore,
Petit, petit oiseau,

Nous te garderons encore,
Une belle cage en fils d'or.

L'oiseau.

La plus belle maison
Gentils, gentils enfants,
La plus belle maison
Pour moi n'est qu'une prison.

Les enfants.

4. Tu dis la vérité,
Petit, petit oiseau,
Tu dis la vérité,
Reprends ta liberté!

(Շրջանակը կը բացուի. տղար կը փախչին. թռչողը զանոնք բռնելու
կ'երթայ. եւ բռնուողը շրջանակին մէջտեղը կը կենայ եւ դարձեալ երգը
կը սկսի:)

17. Noël.

D'où viens-tu, bergère¹,
D'où viens-tu?
— Je viens de l'étable²
De m'y promener,
J'ai vu un miracle³
Le soir arrivé.

Qu'as-tu vu, bergère,
Qu'as-tu vu?
— J'ai vu dans la crèche⁴,

¹ Հովուուհի. — ² գոմբ, ակում. — ³ հրաշք. — ⁴ մանր:

Un petit enfant
Sur la paille¹ fraîche
Mis bien tendrement².

Rien de plus, bergère,
Rien de plus?
— Saint' Marie, sa mère,
Qui lui fait boir' du lait,
Saint Joseph, son père,
Qui tremble³ de froid.

Rien de plus, bergère,
Rien de plus?
— J'ai vu le bœuf⁴ et l'âne
Qui sont par-devant,
Avec leur haleine⁵
Réchauffant l'enfant.

Rien de plus, bergère,
Rien de plus?
— J'ai vu trois petits anges
Descendre du ciel,
Chantant les louanges⁶
Du Père éternel⁷.

¹ Յարդ. — ² զգուշութեամբ, զգուշ. — ³ եղ. —
⁴ շուկ. — ⁵ փառարանու թիւն. — ⁶ յաւիտեան խանդ:
ՄԹԵՃԵՐԻ ԳՐԱԴ. ԼԵՋՈՒԻ. Մ. ՏԵՐԻ

Solutions des Devinettes.

- Page 72, No. 8, 1. L'arbre fruitier.
 „ 72, „ 8, 2. Le temps.
 „ 72, „ 8, 3. Elles ont aussi deux ailes (11).
 „ 72, „ 8, 4. Le chou.
 „ 72, „ 8, 5. La rivière.
 „ 72, „ 8, 6. L'épingle.
 „ 73, „ 8, 7. L'aiguille.
 „ 73, „ 8, 8. La pluie.
 „ 73, „ 8, 9. La neige.
 „ 73, „ 8, 10. La lettre n.

ԲԱՌԱՅՈՒՅԱԿ

ՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆՔ

ա-ր. = սեռական
 ր-ր. = արական
 ք-ք. = բացառական

ա-ր. = արական
 է-ք. = իգական
 ն-ք. = նախադրութիւն

A

à ր-ր. շինող ն-ք.
 acheter գնել
 adieu ր-ր. հրաժեշտ
 adjectif ածական
 Afrique է-ք. Աֆրիկէ
 agneau ր-ր. գառնուկ
 aider օգնել
 aigre թթու
 aiguille է-ք. ասեղ
 aimer սիրել
 air ր-ր. օդ
 aller ելթալ
 allumer վառել
 Amérique է-ք. Ամերիկա
 ami ր-ր. բարեկամ
 amour ր-ր. սէր, գորով
 amusette է-ք. զուարճալիք
 âne ր-ր. էշ
 ange ր-ր. հրեշտակ
 animal ր-ր. անասուն
 année է-ք. տարի
 apercevoir իմանալ, նշմարել
 appartenir վերաբերիլ
 appeler s'- կոչուիլ
 appliqué փութաջան
 apporter բերել
 apprendre սորվել
 apprêter s'- պատրաստուիլ
 Arménie է-ք. Հայաստան
 arrêter s'- կենալ
 arroser ջրել
 Asie է-ք. Ասիա
 aspect ր-ր. տեսք
 attacher կցել
 a-t-elle? է-ք. ունի՞

a-t-il? ր-ր. ունի՞
 attendre սպասել
 attrister տրամեցընել
 au contraire ընդ հակառակը
 aujourd'hui այսօր
 au lieu de փոխանակ
 aumône է-ք. ողորմութիւն
 aussi նաեւ, ալ
 automne ր-ր. աշուն
 autre միւս, ուրիշ
 autrefois յառաջագոյն
 avec հետ
 avril ր-ր. ապրիլ

B

bague է-ք. մատանի
 banc ր-ր. նստարան
 bas-basse ցած
 bavarder շախսուել
 beau գեղեցիկ
 beaucoup շատ
 bêler մայել
 bête է-ք. անասուն
 bien ր-ր. հարստութիւն
 bien աղէկ, լաւ
 bière է-ք. գարեջուր
 bille է-ք. քարեգնդակ
 bipède երկոտանի
 blanc-blanc Զերմակ
 blesser վիրաւորել
 bleu կապոյտ
 boire խմել
 bois ր-ր. անտառ
 boisson է-ք. բմբելի
 boîte է-ք. տուփ

bon-bonne աղէկ, բարի
bondir ցատրտել
bonheur -ր. երջանկութիւն
bonté է. բարութիւն
bout -ր. ծայր
bouteille է. շէշ
bouton -ր. կոճակ
bracelet -ր. սպարանջան
brave կարիճ, քաջ
briller փայլել

C

cache պահել, ծածկել
cadeau -ր. պարգեւ
café -ր. խահուէ, սուրճ
cahier -ր. տետրակ
canif -ր. զմեղին
chaise է. աթոռ
changer փոխել
capitale է. մայրաքաղաք
capitaliste դրամատէր
car որովհետեւ
casier -ր. դարան
casser կոտրել
ce, cet, cette այս
cela ասիկայ
ce n'est pas moi ես չեմ
cerf-volant -ր. օդաթռիչ
cerise է. կեռաս
c'est ան է
chambre է. սենեակ
chansonnette է. նուագ
chapeau -ր. գլխարկ
chat -ր. կատու
chaud տաք
chemise է. շապիկ
cheval -ր. ձի
chose է. իր, բան
ciel -ր. երկինք
cinquième հինգերորդ
classe է. դաս, դասարան
cloche է. զանգակ
clou -ր. դամ
cœur -ր. սիրտ
coin -ր. անկիւն
combien de? որչափ
commun հասարակ
compagnon -ր. բնկեր
compter հաշուել

conduire առաջնորդել
conseil -ր. խրատ
content գոհ
coq -ր. աքաղաղ
corde է. շուան
corriger դարմանել, ուղղել
cou -ր. վեղ
coucou -ր. կկու
couleur է. գոյն
courageux քաջասիրտ
cousin -ր. հորեղբորորդի
cousine է. հորեղբորաղջիկ
craie է. կաւիճ
cravate է. փողկապ
crayon -ր. մատիտ
croire կարծել
croix է. խաչ
cueillir ժողովել

D

dans ՚իւր. մէջ
danser կարաւել
de -ր. եւ քաջ. շինող ՚իւր.
déchirer պատռել
déjà արդէն
demander հարցնել, խնդրել
dent է. ականայ
depuis ՚իւր. ի վեր
descendre իջնալ
devant ՚իւր. առջեւ
devinette է. հանելուկ
devoir -ր. շարագրութիւն
dévôt ջերմեանդ
difficile դժուար
dire ըսել
dixième տասներորդ
docile հլու
doit պէտք է
domestique -ր. ծառայ
donner տալ
doux-douce անոյշ

E

éclair -ր. կայծակ
école է. դպրոց
écouter մոտիկ ընել
écrire գրել
église է. եկեղեցի

élève -ր. եւ է. աշակերտ, -ուհի
éloigner s' - հեռանալ
endormi քնացած
enfant -ր. եւ է. տղայ, աղջիկ
entrer մտնել
en arrière ետ
encore դեռ, տակաւին
encourager քաջալերել
encre է. թանաք
encrier -ր. կաղամար
entêté յամառ
épingle է. գնդասեղ
éponge է. սպունգ
est է
et եւ
été -ր. ամառ
Euphrate -ր. Եփրատ
Europe է. Եւրոպա

F

facile դիւրին
faible տկար
faim է. անթուութիւն
faire ընել
faute է. յանցանք
faux-fausse շինծու
féminin -ր. իգական
femme է. կին
fenêtre է. պատուհան
fermer փակել
fête է. տոն
feu -ր. կրակ
feuillage -ր. տերեւ, տերեւայարկ
ficelle է. առասան, չուան
fidèle հաւատարիմ
fier սէգ, հպարտ
filleul -ր. սան
finir լմնցնել
fleur է. ծաղիկ
fleuve -ր. գետ
fontaine է. աղբիւր
frais-fraiche զով, թարմ
France է. Գաղղիա
frère -ր. եղբայր
froid -ր. ցուրտ

G

garçon -ր. մանչ
gaz -ր. կազ

général -ր. զորավար
genre -ր. սեռ
gentil -le աղնիւ
glacé փայլուն
gourmand որկրամոլ
goût -ր. համ, ճաշակ
grâce, de- խնդրեմ
grand մեծ
grec-grecque յոյն
gronder յանդիմանել, գոռալ

H

habit -ր. զգեստ
haut բարձր
hélas! աւաղ
héros -ր. դիւցազն
heure է. ժամ
heureux ուրախ, երջանիկ
hier երէկ
hiver -ր. ձմեռ
homme -ր. մարդ
huitième ութերորդ

I

ici հստ
ignorant տգէտ
ignorer չգիտնալ
il fait chaud տաք է
il fait froid ցուրտ է
importuner նեղացնել
infortune է. թշուառութիւն
innocent անմեղ
il y a կայ
il n'y a pas չկայ

J

jardin -ր. պարտէզ
jardinier -ր. պարտիզպան
jardinière է. պարտիզպանուհի
jaune դեղին
jeu -ր. խաղ
jeudi -ր. հինգշաբթի
joindre se- միանալ
joli սիրուն
jouer խաղալ
journée է. օր
joyeux գոռարթ
juin -ր. յունիս

L

là հոն
laborieux ժիր
lancer թռցրնել
large լայն
leçon է. դաս
leur անոնց
lever վեր վերցրնել
lever se- ելել
liquide հեղուկ
livre -ր. գիրք
loin հեռու
long-longue երկայն
lundi -ր. երկուշաբթի

M

mademoiselle է. օրերորդ
maintenant հիմայ
mais բայց
maison է. տուն
maître -ր. վարպետ
mal գէշ
malade հիւանդ
maladroit անաջողակ
malheur -ր. կորուստ
malheureux դժբախտ
mardi -ր. երկուշաբթի
masculin -ր. արական
maternel մայրական
matinal վաղաշարից
méchant չար
médecin -ր. բժիշկ
même նոյն
mendiant -ր. մեւրացիկ
mensonge -ր. սուտ
merci -ր. շնորհակալութիւն
mercredi -ր. չորեքշաբթի
mère է. մայր
Mésopotamie է. Միջագետք
mettre դնել
mettre se- նստել
moi ինձի, զի
moineau -ր. փնիկ
mon, ma իմ
monde -ր. աշխարհք
montagne է. լեռ
montre է. ժամացոյց
montrer ցուցրնել
morceau -ր. կտոր

mouchoir -ր. թաշկինակ
mur -ր. պատ

N

négliger զանց առնուլ
neiger ձիւնել
— il neige կը ձիւնէ
n'est-ce pas? այնպէս չէ
neuvième իններորդ
neveu -ր. եղբորորդի
nez -ր. քիթ
nièce է. եղբորաղջիկ
noir սև
noix է. ընկոյզ
nom -ր. անուն
nombre -ր. թիւ
non ոչ
note է. նիշ
notre մեր
nourrir սնուցանել
noyau -ր. կորիզ, կուտ
nuit et jour գիշեր ցորեկ

P

paille, de — յարդ, — է
panier -ր. սակաւ
papier -ր. թուղթ
parapluie -ր. անձրեւնոց
parce que որովհետեւ
parents -ր. ծնողք
paresseux ծոյլ
parfois երբեմն
parler խօսիլ
parrain -ր. կնքհայր
part, de la — կողմանէ
partie է. մաս
paternel հայրական
pauvre աղքատ, խեղճ
pays -ր. երկիր
pendule է. պատի ժամացոյց
penser մտածել
perdre կորցնել
Père -ր. վարդապետ
père -ր. հայր
personne է. անձ
peser կշռել
petit պզտիկ
peureux վախկոտ

piano -ր. դաշնակ
piastre է. դաշեկան
pieux բարեպաշտ
piquer խայթել
pitié է. գթութիւն
plafond -ր. առաստաղ
plancher -ր. տախտակամած
plainte է. ողբ, լացք
plein լեցուն
pleuvoir անձրեւել
— il pleut կ'անձրեւէ
plumier գրչատուփ
plus աւելի
plusieurs շատ, բազմաթիւ
poche է. գրպան
poêle -ր. վառարան
poire է. տանձ
pois -ր. ոլոռ
pomme է. խնձոր
porte է. դուռ
poule է. հաւ
pour համար
pouvoir կարենալ
prendre առնուլ
— sa source բղխել
premier առաջին
présent -ր. նուէր
prêter փոխ տալ
prière է. աղօթք
principal գլխաւոր
printemps -ր. գարուն
prix -ր. մրցանակ
prochain գալ
promenade է. պտոյտ
propre մաքուր
protéger պաշտպանել
prudent խոհմ
pupitre -ր. ծռանդան, գրասեղան

Q

quadrupède չորքոտանի
quand երբ
quatorzième տասնուչորրորդ
quatrième չորրորդ
que? որչափ
quelquefois երբեմն
qui? ով, զի
quitter մեկնիլ, երթալ
quoique թէպէտեւ

R

radis -ր. բոդկ
rafraîchir զովացրնել
raison է. պատճառարանութիւն
recevoir ընդունիլ
recommencer դարձեալ սկսիլ
reconnaissant երախտագէտ
regarder նայիլ
rejeter մերժել
réjouir զուարճացրնել
remercier շնորհակալ ըլլալ
remonter լարել
rendre հատուցանել
repas -ր. ճաշ
répondre պատասխանել
reposer — se հանգչիլ
ressembler նմանիլ
rester մնալ
réunir միացրնել
réveiller — se արթննալ
rhume -ր. հարբուխ
riche հարուստ
rire, ri ծիծաղիլ
rouge կարմիր

S

sage խելօք
saison է. եղանակ
sale աղտոտ
samedi -ր. շաբաթ
sans cela ապա թէ ոչ
sauter ջատքել
savoir գիտնալ
second երկրորդ
seizième տասնուվեցերորդ
sec-sèche չոր, ցամաք
semaine է. շաբաթ
septembre -ր. սեպտեմբեր
septième եօթներորդ
servante աղախին
sévère խիստ
si եթէ
s'il vous plaît եթէ կը հաճիք,
խնդրեմ
sixième վեցերորդ
Sœur է. մայրապետ, քոյր
sœur է. քոյր
soin -ր. հոգ, խնամք
soldat -ր. զինուոր

solide հաստատուն
 solution է. լուծում
 son, sa իւր, անոր
 songer մտածել
 sonner հնչել
 souffrir տառապել
 souris է. մուկ
 sous տակ
 sucre -ր. շաքար
 sucré անոշ
 suprême գերագոյն
 sur վրայ
 sûr ապահով

T

table է. սեղան
 tableau -ր. նկար
 tableau noir -ր. գրատախտակ
 tante է. մորաքոյր
 tapis -ր. գորգ
 te գլխի, քեզի
 terre է. երկիր, հող
 tête է. գլուխ
 thème -ր. շարադրութիւն
 Tigre -ր. Տիգրիս
 tigre -ր. վագր
 toit -ր. յարկ, տանիք
 ton, ta քու
 tonnerre -ր. որոտում
 toujours միշտ
 toupie է. հող
 toute la journée բոլոր օրը
 toux է. հաղ
 traduction է. թարգմանութիւն
 tranchant հատու, սուր
 travail -ր. աշխատութիւն
 travailler աշխատել

traverser մէջէն անցնել
 treizième տասուերեքերորդ
 trentième երեսներորդ
 très շատ
 triste տրտում
 troisième երրորդ
 trop չափազանց շատ
 trou -ր. ծակ
 troupeau -ր. հօտ
 trouver գտնել
 turc-turque տաճիկ
 Turquie է. Տաճկաստան

V

vacances է. արձակուրդ
 vaisseau -ր. նաւ
 veiller հսկել
 vendre ծախել
 vendredi -ր. ուրբաթ
 verre -ր. գաւաթ
 verrou -ր. նիգ
 vert կանանչ
 vertueux առաքինի
 ville է. քաղաք
 vin -ր. գինի
 vingtième քսաներորդ
 violon -ր. քնար
 vivement արագաբար
 vivre ապրել
 voici ահաւասիկ
 voilà ահաւանիկ
 voir տեսնել
 voisin -ր. դրացի
 voisine է. դրացուհի
 votre ձեր
 vouloir ուզել

Մեր տպարանէն հրատարակուած գաղղիներէն լեզուի
վերաբերեալ գրքեր:

ԲԱՌԱԳԻՐԲ Գաղղ.-Հայ.-Տաճկ. ի Հ. Սրապիոն վ. Էմի-
նեան. Բ. տպ. Գր. 8.—:

ԲԱՌԱՐԱՆ Տաճկ.-Հայ.-Գաղղ. ի Հ. Ամբրոսիոս վ. Քիւ-
փեյիան. Գր. 8.—:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ Տաճկ.- (տճկ. գրով).
Գաղղ.-Գերմ. ի Հ. Սամուէլ վ. Գաթրըճեան.
Գր. 3.—:

ԶՈՐԵՔԼԵԶՈՒԵԱՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ Գաղղ.-Գերմ.-ՀԱՅ.-
Տաճկ. Գր. 4.50:

ԸՆԹԵՐՑՈՒՆԵՐ (սկզբնական) Գաղղ.-Հայ. ի Հ. Եղիշէ
վ. Գաթիճեանեան. Գր. 2.—: Նոր սկսողներու.
Համար շատ պիտանի դասագիրք մըն է. ընթեր-
ցուածոց տակը բառերու նշանակութիւնն եւ տա-
ցուածոց մեկնութիւնը գրուած է:

ՀՐԱՀԱՆԳ ԳԱՂՂ. ԼԵԶՈՒԻ. (Ըն-ի ոճով) ի Հ. Ղեւոնդ
վ. Յովնանեան. Գր. 3.—:

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳԱՂՂ. ԼԵԶՈՒԻ. ի Հ. Ղեւոնդ վ. Յով-
նանեան: Գ. տպ. 3 հար. Գր. 8.—

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ԳԱՂՂ. ԼԵԶՈՒԻ. ի Հ. Ղեւոնդ վ. Յով-
նանեան. Գր. 2.—:

ԱՌԱՋՆՈՐԳ ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ Գաղղ.-Հայ. ի Հ. Վար-
դան վ. Ըստկարեան. Բ. տպ. Գր. 4.—:

===== Մամոյ տակ =====

ԱՌԱՋՆՈՐԳ ԳԱՂՂԻԵՐԻՆ ԼԵԶՈՒԻ

Բ. ՏԱՐԻ

ՄԻՋԻՆ ԳԱՍԵՆԹԱՅԵ

===== Մեր հասցէն =====

P. P. Méchitharistes

Vienne VII. (Autriche)

Mechitharistengasse 4.

70

մ 9.

2013 1162

« Ազգային գրադարան

NL0059172

